

SLOVENSKI LIST

Naročnina: Za Ameriko in za celo leto 8 arg. 6.—; za pol leta 3.50; Za druge dežele 2.50 USA-Dolarjev.

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 632878.

PERIODICO DE LA COLECTIVIDAD YUGOESLAVA

Dirección y Administración: Gral. César Díaz 1657, U. T. 59-3667 Bs. Aires

AÑO (Leto) VIII.

BUENOS AIRES, 23 de Octubre (oktobra) 1937

Núm. (Štev.) 42

POSAMEZEN IZVOD: 10 ctvs.

LIST IZHAJA OB SOBOTAH
Rokopisi se ne vračajo

FAŠISTIČNI IMPERIALIZEM

V zvezi z zadnjimi zapletljivi v mednarodni politiki Evrope, kjer izgleda, da stvari vedno bolj in ugodno dozorevajo tako, da utegnejo privedi do težke tragedije, je prav, če smo poučeni, kakšni so načrti povzročitelja sedanjega nemirnega stanja v starem svetu — fašističnega imperIALIZMA.

Mussolini, ki je, podpiran od kapitalizma in končno tudi od cerkve, popolnoma zavladal italijanskemu ljudstvu, nima sedaj več takih sovražnikov v notranjosti, da bi mu povzročali preglavice, pa se je radi tega vrgel na utiranje poti za izvedbo svojih imperialističnih načrtov, ki jih je fašistični tisk že mno gokrat razlagal v svojih stolpcih in ki jih lahko označimo s temi le besedami: obnove nekdanjega rimskega imperija.

Sredozemsko morje smatra Italija za svoje in radi njega se že več let prikrilo in odkrito preriva z Anglijo. Težnje za navdvlado na tem morju so v zvezi s kolonijalnimi cilji Italije. Na bregovih Eritreje in Somalije se je Italija že zdavnaj utrdila; od tam je vpadla v Abesinijo ter jo podjarmila. Sedaj se utrjuje v Libiji ter obenem pridno agitira po Egiptu in Sudanu z namenom, da nekega dne zasede ozemlje od Libije do Abesinije.

Na Balkanu ima Italija svojo postojanko v Albaniji nekaka vrata na Balkan. Na severni strani se je Mussolini vsaj zaenkrat moral pogoditi s Hitlerjem, do kam bo segala ena in druga "pravica", kajti Nemčija ima tudi svoj imperialni načrt. Na zapadu se je Mussolini baje že močno utrdil v Španiji in morda le niso prav brez vsake osnovne vesti, ki mu pripisujejo namen, da to deželo popolnoma podvrže svojem vplivu in si tam ustvari postojanko za vpad v drugo deželo, ki so ji nekaj ukazovali Rimljani — v Francijo.

Kakor je res, da se ti načrti zde blazni, tako je res, da so se z njimi že mnogokrat navduševali italijanski fašisti, ki v svojem fanatizmu razlagajo, da bo Mussolini postal imperator vseh latinskih narodov. Ali ga niso že neštokrat primerjali z Napoleonom? Ali ni sam dejal pred nedavnim, da bo fašizem zavladal vsej Evropi?

Nič manj imperialističnih namenov nima v Evropi nemški fašizem, ki se ne omejuje samo na ono, kar je Hitler v svojem programu "Mein Kampf" označil kot prvo nalogo Nemčije — da združi vse Nemce v Evropi v eno samo državo — marveč obrača svoje poglede tudi proti jugu in proti vzhodu, na rodovitne kraje, kjer prebivajo slovanski narodi.

Kdaj se bo začel usoden boj, s katerim bosta skušali fašistični državni uresničiti svoje imperialistične načrte? Nekateri trde, da se je, kar se Evrope tiče, že začel v Španiji in čaka samo na prvo ugodno priliko, da se raztegne še drugam.

Čim prej pride do obračuna s fašističnimi nasilniki tem bolje. Ljudska zavednost po vsem svetu je že toliko napredovala, da bo vedela koga podpreti.

Položaj vlade dr. Stojadinovića trden

Iz razlogov, o katerih smo obširno spregovorili v predzadnji številki Slovenskega lista, smo bili mnenja, da se ne bodo uresničile napovedi, ki so prihajale z raznih strani, da bo vlada dr. Stojadinovića padla. Zadnje vesti iz Beograda potrjujejo utemeljenost naših izjav. V prestolici sta namreč začela zasedati skupščina in senat, ki sta radi tega obnovila svoje oblasti. V obeh zbornicah sta bila izvoljena na predsedniško mesto kandidata vladne Jugoslovanske radikalne zajednice: g. Mažuranić v senatu in g. Čirić v narodni skupščini, in sicer oba z veliko večino.

Pomemben je izid volitev v senatu, kjer je imela opozicija doslej znatno moč ter je pred volitvami skušal okrepiti njene šance senator Banjanin, ki je ostro kritiziral delo vlade.

Mnenja, da bo moral dr. Stojadinović predati vlado opoziciji, se je izkazalo najmanj kot preuranjeno. Sporazum, ki ga je dr. Maček sklenil s srbsko opozicijo, je v važnih točkah, ki se tičejo zahtevane spremembe ustave, nepopoln in prepuščen.

GIJON JE PADEL

V četrtek so Francove čete zasedle mesto in tudi Oviedo je v njihovih rokah. — Člani asturijske vlade so bili baje zajeti na morju.

Po zavzetju Santanderja je revolucionarna vojska začela prodirati v asturijsko pokrajino, v smeri proti Oviedu in Gijonu, kamor so se bili zatekli zadnji pristaši valencijske vlade v tej pokrajini. popolnoma odrezani, po suhem in po morju od ostale republikanske Španije, od katere niso mogli pričakovati nobene pomoči. Revolucionarna ofenziva proti Gijonu se je začela v sept. in dasi so vstasi razpolagali z veliko premočjo v bojevnih in materialu, so le počasi napredovali, deloma zato, ker so asturijski rudarji krčevito branili utrde svojega takozvanega "gijonskega obroča", deloma pa tudi zato, ker jih je v operacijah oviralo slabo vreme. Jasno pa je bilo že od samega začetka, da se osamljeni Asturijci ne bodo mogli trajno upirati.

V sredo so Francove čete vkorakale v Gijón in zasedle so tudi Oviedo, kjer so republikanci od začetka državljske vojne dalje oblegali po sadko poveljnika Arande, katero je sedaj, po tolikih mesecih, rešila vstaška vojska.

Mnogi republikanci so se umaknili v gorovje in se bodo skušali tam še dalje upirati pohodu revolucionarcev. Glavni odpor v Asturiji pa je sedaj strt, dasi to nima nobenega odločilnega pomena na položaj v ostali Španiji.

Kakor poročajo listi, so revolucionarji zajeli na morju dve ladji, na katerih so se nahajali begunci iz Gijona; med zajetimi so baje tudi vsi člani asturijske vlade.

V Aragoniji se pa pripravljajo sedaj velika bitka med revolucionarno vojsko in med četami, ki jim povečuje republikanski general Pozas. Vladna vojska baje z uspehom operira v smeri proti Zaragozi.

ima jo za seboj. To bi morale pokazati šele volitve, a za volitve sedaj čas ni najbolj primeren. Zato je jasno, da za dogledno bodočnost ni pričakovati nikakih važnejših sprememb v notranjem političnem položaju Jugoslavije.

Sedanje zasedanje, ki je pokazalo, da more vlada dr. Stojadinovića računati s trdno večino v obeh zbornicah našega parlamenta, bo trajalo do aprila. Kakor poročajo listi, bodo zahteve opozicije ena izmed najvažnejših točk bodočih razprav v narodni skupščini in v senatu.

Pogajanja v Londonu

LE MALO IZGLEDOV JE, DA BO MOGOČE DOSEĆI KAK SPORAZUM — ITALIJANI TRDE, DA I MAJO V ŠPANIJI SAMO "KAKIH 40.000" PROS TOVOLJCEV

Na prvi seji odbora za nevmešavanje, ki se je v petek sestala v Londonu, so zastopniki posameznih vlad obrazložili stališče svojih vlad. Francozi so izjavili, da bodo v bodoče sami sklepali o nadaljnjem zadržanju v vprašanju španske državljanske vojne, če na sedanji konferenci ne pride do nobenega pametnega sklepa, minister Eden pa je s posebnim poudarkom naglasil, da je od londonskih razgovorov odvisen mir v Evropi.

Prvi predlogi za odpoklic tujih borecev iz Španije so sprožili dolgotrajne debate, iz katerih se je izkazalo, da je vprašanje trd oreh. Italijani so na pr. predlagali, naj bi se najprej Francu priznale pravice bojujoče se države, čemur so se uprli Francozi in Rusi. Da bi stvar ne obtičala na mrtvi točki, so zastopniki Francije sprožili predlog, naj bi se najprej izvršil nekak "simboličen odpoklic" tujih prostovoljcev, in sicer sorazmerno s številom tujcev, ki se borijo v enem in drugem taboru, šele potem naj bi se Francu dale nekatere izmed pravic, ki jih imajo vojskujoče se države.

Tega pa spet Italijani niso hoteli sprejeti, in poleg Nemčije in Portugalske so bili celo Rusi mnenja, da so francoski predlogi nesprejemljivi.

In tako so pogajanja obtičala na mrtvi točki, dokler niso Italijani prišli z novim predlogom: naj bi odbor poslal v Španijo posebno komisijo, katera naj bi proučila, koliko tujcev se bori na strani Franca in koliko na strani valencijske vlade. V Rimu so namreč začeli v zadnjem času trditi, da je v Španiji le kakih 40.000 Italijanov in da ima republikanska vlada mnogo več tujcev na svoji strani.

Opazovalci menijo, da ustvarja italijanski predlog možnost za nadaljevanje pogajanj, vendar pa se nam tak optimizem ne vidi preveč upravičen. Če konferenca na to pristane, bo minulo mnogo časa, preden bo komisija mogla javiti, koliko tujih državljanov se bori na španskih tleh, če bo sploh mogla to storiti. Verjetno je namreč, da bi toliko ena kolikor druga stranka skušali prikriti čimveč tujcev in na vsak način je gotovo, da ne bi ne revolucionarji in ne republikanci delali na to, da se komisiji olajša pot. In tako bi se nadaljevanje pogajanj spet za-

Simon Gregorčić ima spomenik v Ljubljani

Na praznik dne 8. septembra je Soča-Matica v Ljubljani ob velikanski udeležbi naroda iz vseh krajev Slovenije in drugih zastopnikov, od krila spomenik našemu goriškemu slavčku, preroku in mučniku — pesniku Simonu Gregorčiću. Spomenik stoji tik ob zgradbi nove velike vseučiliške knjižnice. Številne delegacije, zlasti emigrantskih društev, dalje domače prosvetne organizacije, številne narodne noše iz vseh slovenskih pokrajin, dalje delegacije z venci, katerih je bilo nad 25, so dale odkritju svečanostno razpoloženje.

Za svečano otvoritev je zaigrala godba "Sloge" uverturo iz Smetanove opere "Libuša". Na oder je stopil nad desetletni predsednik društva "Soča-Matica", dr. Dinko Pue, ki je spregovoril spominško besedo. V svojem govoru je spregovoril med drugim:

"V soboto 24. sept. 1906 se je kot blisk po slovenski zemlji raznesla vest, da je umrl v Gorici naš pesnik Simon Gregorčić. Globoka žalost je zavladala in množice so ga hodile kropiti. Tisoči so spremljali pokojnika do periferije Gorice, odkoder so ga prepeljali v rojstni kraj. Tisoči so plakali huje kakor bi izgubili svojega očeta.

Gregorčić je bil pesnik, ki ga je narod ljubil. S prvim nastopom si je pridobil srca Slovencev, njegovi prvenci v "Dunajskem zvonu" so že kazali izreden liričen talent. Njegove pesmi so postale še pred izdajanjem narodova last. Ko je izšel l. 1882. prvi zvezek njegovih "Poezij", je bil to velik literaren uspeh, saj je bila knjiga v nekaj tednih razprodana.

Koliko moštva in nesebičnosti je v njegovih pesmih. Njegovo življenje je bilo v resnici posvečeno Bogu in Narodu. V njegovi dobi sta se dva imperIALIZMA borila za slovensko Primorje. Slovenski rod je bil obema na potu in je bil preganjan in zatiran. Na teh tleh so nastale Gregorčićeve domovinske pesmi. S preroškim duhom vidi silne borbe, vidi vihar, ki se bliža z juga, ki naj uniči vse, kar je ob Soči. V tem strahu za obstoj svojega naroda sega njegov pogled širje in dalje. Gleda na slovenski jug in tam vidi rešitev. Blizu so mu bili bratje Čehi. Od tu do misli slovanske vzajemnosti je bil le korak, ki ga je Gregorčić napravil v pesmi "Velegrajska kuga" in v "Velikonočni".

Pesnik ni dočkal ne krvave vihre ob Soči, ne vstajenja svojega naroda. Sedaj spi v svojem grobu in čaka. Ni umrl; tak pesnik kakor je bil Gregorčić, ne umrje nikdar!

Ko je končal svoje izvajanje, se je dr. Pue zahvalil mojstru prof. Plečniku in akad. kiparju Zdenku Kalinu za izvršeno delo in z vzklikom "Slava Simonu Gregorčiću!" odgrnil zaveso pred spomenikom. Na podstavku so vklesane besede pesnika S. Gregorčića: "Brodarjem pomoči nesimo, naš čolnič pogube otmimo!" Mešani zbor Glasbene Matice je zapel Ferjančičevo pesem "Tone, sonce tone". Zastopnik mestne občine, dr. Ravnihar, je s primer-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

DROBNE VESTI

Sin italijanskega diktatorja, Vittorio Mussolini, je posetil Roosevelta, ko se je te dni mudil v Washingtonu. Stori je to v družbi poslanika Suvicha. Razna ameriška protifašistična združenja so pisala Rooseveltu, naj nikar ne sprejema Mussolinijevega potomca, ki je zastopnik nasilja. Avdijenca se je pa le izvršila in sicer pod zaščito močnih policijskih oddelkov, ki so imeli nalogo prepričati morebitne izgrede.

Hladit bi se rad šel, in sicer kar na Severni tečaj, italijanski pesnik Gabriele D'Annunzio, znan tudi zaradi pohoda na Reko. Generalu Valleju je pisal, naj ga z letalom odpelje v severne ledene kraje, kjer hoče sam počakati na smrt. Po tolikem mladeniškem ognju, ki D'Annunziju delal tudi v starih letih nadlego, bi se poet končno vendarle rad umiril in ohladil. Po dotedanjih izkustvih smemo biti prepričani, da D'Annunzio ne pojde na Severni tečaj, marveč se bo sedaj, ko se v Italiji bliža zima, lepo grel pri peči v Pesaru, dokler ne bo svetu naznanil, da si je izmislil spet nov način smrti.

KITAJCI, KI SO DO SEDAJ

bilj večinoma v defenzivi, so sedaj prišli v protinapad in so dosegli, posebno na fronti Shan Si velike uspehe. Kitajske čete v Yuan Pingu, so se polastile že mnogih važnih postojank na severu.

Kitajci so zavzeli tudi mesto Nan Huai nato, ko so popolnoma uničili celi japonski polk, ki je štel kakih 3.400 dobro izvežbanih vojakov.

Argentinske vesti

Dr. Ortiz izvoljen za predsednika

V glavnem mestu in v ostalih pokrajinskih parlamentih so se sestrili v sredo krajevni volilni zbori, da v smislu ustavnih določb izvolijo predsednika in podpredsednika republike za upravno dobo 1938-1944. Kakor je našim čitateljem že znano, se v Argentini prva dva mandatarja ne volita neposredno, marveč izberejo najprej volilni upravičenci manjše število volilcev (electores), ki se potem sestanejo in končno določijo, kdo bo predsednik.

V večini provinc so se te zaključne volitve izvršile brž in brez komplikacij, dočim so zastopniki opozicije v glavnem mestu, Córdoba, Tucumán in La Rioja, kjer so radikali izvoljevali večino, najprej slovesno protestirali proti načinu, kako so se volitve izvršile. Nekaj nenavadnega se je zgodilo v Santa Fe, kjer je par minut po otvoritvi seje nenadoma umrl predsedujoči volilec dr. Ricardo Aldao, radi česar so se volitve zavlekle.

Za kandidata concordancie, dr. Ortiz in dr. Castillo, je glasovalo enajst provinc oziroma 245 volilcev, za radikalna kandidata dr. Alvearja in dr. Mosco, pa tri province in glavno mesto oziroma skupno 127 volilcev.

S tem so predsedniške volitve, ki so se vršile meseca septembra, končno zaključene.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA

Stavka železničarjev córdobske železnice, ki traja že nekaj dni, se mora končati z dosego sporazuma tekem 48 ur. Tak ukaz je izdal minister za javna dela, dr. Alvarado, v sredo zvečer. Železničarji so stavkali za to, da se jim spet zvišajo plače, katere jim je bilo podjetje znižalo, ker da so postali slabi.

40 MILIJONOV PESOV ZA JAVNA DELA

Provincialna vlada v Santa Fe pripravlja načrt za izvedbo javnih del, ki naj bi se izgotovila tekem treh let: poleg drugih objektov

predvideva načrt zgradbo modernih stanovanjskih hiš za delavce in uradnike. Pokrajinska vlada bi v ta namen investirala 40 milijonov pesov.

STRAHOVITA SUŠA V SANTIAGO DEL ESTERO

Strahovita suša v pokrajini Santiago del Estero, o kateri smo že v prejšnji številki poročali, traja dalje. Poljski pridelki so vsi uničeni. živine je poginilo že mnogo in ljudje nimajo vode niti za žejo. Iz hudo prizadete pokrajine prihajajo obupni klici na pomoč. Vlada je poslala v pokrajino več vlakov z vodo.

Suša je tudi v enem delu pokrajine Santa Fe in Catamarca, vendar pa ne v tako hudi meri kakor v Santiagu del Estero.

PROTI DRAGINJI

Vlada kaže voljo boriti se proti naraščajoči draginji ter je zato imenovala posebno komisijo, ki naj prouči načine in sredstva, kako bi se znižale cene vsaj najpotrebnejšim proizvodom. Komisija se je sestala v torek v uradu glavnega ravnatelja poljedelskega ministrstva ter je prišla do zaključka, da je vprašanje zamotano ter da treba za vsak predmet posebej proučiti vzroke draginje ter sredstva za odstranitev teh vzrokov. Zato so bili imenovani razni pododbori, ki imajo nalogo, da draginjo v vseh podrobnostih prouče.

SKRB ZA VODO

Da bi se preprečila ponovitev tako nevarnega dogodka, kakršnega smo doživeli pred 14 dnevi, ko v mnogih mestnih okrajih ni bilo niti toliko vode, da bi se človek zjutraj umil, drugod pa niti za v lonec, je občina sklenila napraviti v glavnem mestu 60 vodnjakov, ki naj bi prebivalstvo preskrbeli z vodo, če bi se reka spet tako znižala, da bi zajemalke mestne vodne napeljave ostale brez prepotrebne tekočine. Pred 14 dnevi smo "sušo" že še pre-

nesli, toda če bi takšna suša nastala v vročem poletnem času, bi to pomenilo že pravo tragedijo za Buenosairesčane. Takšnega mnenja so tudi mestni možje in bodo radi tega dali napraviti vodnjake.

SPOMENIK GENERALU URQUIZI

Ob veliki udeležbi ljudstva in v prisotnosti civilnih in vojaških predstavnikov so v ponedeljek popoldne odkrili spomenik generalu Justu B. Urquizu, postavljen med avenido Alvear in ul. Pueyrredón. Vsi govorniki so z vznešenimi besedami proslavljali junaka in zmagovalca pri Caserosu, odločnega nasprotnika diktatorja Rosasa in torej zaslužnega moža za argentinsko demokracijo.

DR. SAAVEDRA LAMAS BO ŠE NADALJE VODIL ZUNANJO POLITIKO?

Novoizvoljeni bodoči predsednik republike dr. Ortiz je v ponedeljek posetil zunanjskega ministra dr. Saavedra Lamas. Njegov poset je baje v zvezi s sestavljanjem bodoče vlade in je radi tega vzbudil pozornost. Pravijo, da je želja bodočega predsednika, da bi dr. Saavedra Lamas, s čigar politiko se je v zadnjih letih mnogo dvignil ugled, ki ga Argentina uživa v zunanjem svetu, tudi v bodoči vladi obdržal portfelj ministrstva za zunanje zadeve.

POTRES V MENDOZI

Nekaj minut po 11. uri dopoldne je bilo čuti v torek v pokrajini Mendoza precejšnje potresne sunki. Ljudstva se je polastila panika, ter je v naglici zapustilo hiše. V kolikor je do sedaj znano, človeških žrtev ni bilo in so le pri nekaterih hišah zidovi nekoliko razpokali.

NOVA POSLANIKA

V četrtek dopoldne sta predložila generalu Justu svoja poverljiva pisma bolivijski minister dr. Enrique Finot in paraguayski novi poslanik dr. Iginio Arbó.

PREBIVALSTVO BUENOS AIRESA

Kakor izkazuje občinska statistika, je imel Buenos Aires dne 30. junija t.l. obsega 2.285.515 prebivalcev.

DRZEN NAPAD

Trije drzni tolovaji so v torek dopoldne, okrog 9. ure, prišli k prekupčevalcu, 33-letnemu Romulu Sea riseabarozi, v ul. Lavalle 1282. Komaj jih je vprašal, kaj žele, že so potegnili revolverja, zgrabili prestrašenega trgovca ter ga privezali k stolu. Nato so brž prebrskali tudi njegove žepke, odprli železno blagajno, pobrali, kar se je pobrati dalo, ter končno odšli. Seveda so prestrašenemu trgovcu zagrozili, da ne sme klicati na pomaganje, ker ga sicer ustrelje. Ko se je gospod Romulo čutil že varnega, je s težavo in ... s stolicco, prilezel do vrat ter začel klicati na pomoč. Prihiteli so ljudje in tudi policaj. Videli so, da nekdo beži, pa so se spustili za njim in ga vjeli. Sprva je tajil, ko so ga pa privredli pred napadence, je moral priznati: piše se Hector Dana in je star 35 let. Na policiji so mu še bolj razvezali jezik, tako da je izdal tudi svoja pajdaša. Na podlagi podatkov, ki jih je dal, so šli policaji v ul. Talcahuano 231, kjer bi moral biti eden od ostalih dveh razbojnikov. Ko so možje postave vdrli v stanovanje, so našli nekega moškega, ki se je delal, kakor da spi. Seveda se niso dali kar tako preslepiti, marveč so ga krepko zbudili ter zahtevali, da gre z njimi. Ko so mu dovolili, da se obleče, je iznenada potegnil iz žepa revolver, ter začel streljati. Zadel ni nikogar, pač pa je zadela policija, ki je brž reagirala ter ga z dvema streloma usmrtila. Ubiti tolovaj se piše Napoleon Buttassi.

O tretjem razbojniku, ki se piše Julio Romero, a rabi razen tega še mnogo drugih priimkov in je star 32 let, ni nobenega sledu.

BOJ POLICIJE Z ROPARJI

Trije razbojniki so v sredo, nekaj minut po polnoči najeli v mestu taksi ter ukazali šoferju V. Galleju, naj jih pelje v ul. Pringles, med ulicama Díaz Vélez in Potosí. Ko so privozili v to ulico, so z revolverji

Zidarji stavkajo

Preteklo nedeljo se je v Luna Parku vršilo veliko zborovanje zidarskega delavstva, kateremu je sindikatno vodstvo poročalo o nepopustljivosti delodajalcev, s katerimi ni bilo mogoče priti do nobenega sporazuma. Zato je vodstvo predlagalo, naj bi se začela stavka, kar so zbole, lahko rečemo, popolnoma ustavljena. Posebno na vseh velikih gradnjah počiva delo docela. Le na nekaterih manjših stavbah so stavkolomci šli na delo in je radi tega prišlo med njimi in stavkujočimi do incidentov. Nekateri stavkujoče, ki jih je policija zasačila, ko so stavkolomcem skušali zapreti pot do dela, so pozaprli in v ponedeljek je varnostna oblast dala zapreti celo prostore zidarskega sindikata ter je aretirala nekatere glavne voditelje. Po odločnih protestih zidarjujoči delavci tudi soglasno odobrili.

In tako je stavka izbruhnila v ponedeljek. Delavstvo je pokazalo v veliki meri svojo disciplino in vzajemnost, kajti stavbinska delavnost jev in tudi drugih delavskih organizacij, so bili aretiranci izpuščen na svobodo in prostore, kjer ima sindikat svoj sedež, je policija spet zapustila.

Stavka se v redu razvija in če bo delavstvo složno, zmaga ne bo izostala. Do zmage pa ima popolno pravico, ker zaslužek, ki ga sedaj prejema stavbinski delavec, nikakor ne zadošča niti za najpotrebnejše, posebno še, ko je draginja vedno večja in so tudi izgledi za bodočnost še slabši, saj se je na primer žito novega pridelka začelo prodajati po 30 pesov — reci trideset argentinskih pesov — po čemer lahko računamo, kako se bo podražal kruh in z njim še marsikaj.

Stavka zanima prav močno tudi našo kolonijo, saj je, lahko rečemo, več ko polovica naših moških priseljencev zaposlena s stavbinskim delom. Tudi zato izražamo željo, da bi se stavka čimprej zaključila s pravično zmago, da ne bi morali naši zidarji spet prestatati tako hudo preizkušnjo, kakor so jo morali prestatati povodom dolgotrajne stavke, ki je izbruhnila lani, v oktobru, ter se je zavlekla še v novo leto.

v rokah prisilili šoferja, da jim je izročil ves denar, ki ga je imel pri sebi in da jim prepusti tudi svoje vozilo, s katerim so se potem brž odpeljali. Galle je šel svojo nesrečo potožiti na komisarijo št. 15, odkoder so alarmirali vso policijo, naj ustavi taksi, ki nosi št. 8967 in naj potnike aretiraj.

Eno uro kasneje je policijska patrula med ul. El Cano in Zapiola že naletela na iskano vozilo. Ukazala je, naj ustavi, a šofer je taksi še bolj pognal in zdirjal po El Cano in José Hernández, policija pa seveda za njim. Na križišču J. Hernández in Amenabar so lopovi začeli streljati ter voziti iz ulice v ulico, dokler niso prispeli v ul. Juramento. Tam so se hoteli izogniti nekemu vozu, a so zavozili v drevo in voz nje je bilo seveda konec. Da bi rešili kožo, so tolovaji lepo izstopili, dvignili roke in se vdali. Dva sta po 18 let stara.

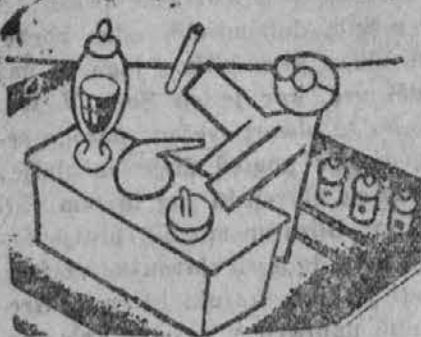
PRETEP

V hiši za brezposelne, ki se nahaja v Novem pristanišču na avenidi Edison, so se v ponedeljek sprli trije naši ljudje in se prav pošteno pretepli. Junaki so: Franc Maternič, star 33 let, Josip Renčević in 56-letni Franc Mišič, ki je menda iz Istre doma. Mišič in Maternič sta ranjena. Vse tri je policija spravila v keho, da se jim ohladi prevročna kri.

KEMIČAR IN LEKARNAR

diplomiran na zdravniški fakulteti v Pragi in zakonito priznani v Argentini.

Hh. Mr. Franciško Huspaur



Vam pripravi vsevrstne kemične analize v Vaši potrebi za zdravje. Predno delate stroške — večkrat brez uspeha — z vašim trdoprisluženim denarjem, obrnite se po nasvet do mene.

Mladeniči! Vsako pomlad se kri prenovi, pripravite se za novo življenje in spravite iz sebe vse stare boleznis s tem, da napravite krvno analizo. — Za stare kliente zastoj enako notranjost po pošti.

Dock Sud, calle Facundo Quiroga 1441 (Avellaneda) Peia. de Bs. Aires

BANCO GERMANICO

DE LA AMERICA DEL SUR

L. N. ALEM 150

BUENOS AIRES

LADIJSKE VOZNE LISTKE, bodisi pozivne ali odhodne, za Jugoslavijo in Italijo, kupujte samó pri BANCO GERMANICO. Izrabite priliko sedaj ko se je cena znatno znižala.

DENARNA NAKAZILA za v Jugoslavijo, Italijo in vse ostale dele sveta, izvršujte samó potom BANCO GERMANICO.

ŠTEVILNO URADNIŠTVO VAŠE NARODNOSTI Vam je v jamstvo, da bodete pri BANCO GERMANICO najboljše posluženi.

Obiščite nas in prepričali se boste!

Uradne ure: ob delavnikih od 8 1/2 zjutraj do 7. zvečer, ob sobotah od 8 1/2 do 12 1/2.

Vesti iz organizacij

ODKOD IZVIRA NAGNENJE DO SLABEGA

Brez dvoma si vsak človek želi dobrega prijatelja in poštene družbe. Dober prijatelj pa je gotovo samo tak, ki je v jedru nepokvarjen. In tudi družba ni vsaka zaželjena. Prav isto kot za posameznika in družbo velja tudi za odnošaje med narodi.

V tem članku imamo namen prikazati nekaj temeljnih vzrokov nagnjenja do slabega.

Kdor je bil pri vojakih je gotovo videl, kako so nekateri sadistično uživali, če so mogli tovaršu kaj zmakniti. Če je bil kdo kdaj v ječi, je zopet lahko opazil, da niso vsi slabi za zapahi, kot niso vsi dobri na svobodi. So pa tudi taki zločinci, ki imajo nagnjenje do pretepanja, vlačigarstva, pijančevanja in ubojstva. Nagnjenje k zločinu imajo tudi tisti, ki vodijo in vzgajajo narode za vojno, kajti narava vsakega zdravega človeka se temu upira.

Naziranje, da bi mogla samo izobrazba, brez drugega posežka, odpraviti slaba nagnjenja iz človeka, ne drži, kar je povsem naravno, kajti tudi navidez lepo jabolko lahko naznotraj razjeda črv. Bajje je zdravniška veda nekaj podobnega odkrila tudi pri človeku, dognala je namreč, da imajo do zločinstva nagnjeni ljudje v hrbtenici neko gosto mlečno tekočino, ki da jo ni v hrbtenici normalno razvitega človeka ter da izvira ta tekočina iz padanja možganskih stanic.

Človek, ki je nagnjen do slabega, torej ni sam kriv, marveč bolezen, ki razjeda v njem. Zato bi zločinci skoro bolj spadali v bolnišnice kot pa v ječe. Zdravniki menda tudi že proučujejo kako bi se dala ta bolezen zdraviti.

Zdravilci imajo s svojega stališča gotovo prav, a uspešno zdravljenje bo le tedaj, ko bo pravična ureditev socialnih razmer. Za ustvarjanje zdrave človeške družbe je treba začeti prav pri koreniki. Ljudstvo mora točno vedeti od kje izvira njegovo propadanje in od kje njegova rast. Pod nobenim pogojem mu ne more zadostovati, če se omeji zgolj za ali proti temu ali onemu političnemu ali verskemu nazoru, marveč mora iskati podlage vse globje.

Našteli bi lahko celo vrsto napak, ki so jih zagrešili narodni ali verski voditelji, ker niso svojega poslanstva razumeli in so s pomočjo krivične oblasti zadrževali razvoj spoznanja kulture, ki pri vsakem zdravem človeku in pri vseh narodih v tej ali oni obliki sili do izraza.

Današnji sistem pa je tak, da človeka sili v neprestano borbo za obstoj in če je le mogoče k izkoriščanju drugih. Same pridige in strašnje, magari s samim peklom, ne zaže več, kajti ljudje so le pričeli spoznavati bistvo resnice in pravice, ki jo je tudi Kristus učil.

Iz današnje gospodarske smarhije izvira največ holecni: pomanjkanje, prostitucija, ubojstvo, goljufije itd. To so črvi, ki razjedajo človeški organizem.

Čeprav smo prej rekli, da izobrazba sama ne more odpraviti slabosti iz človeka, je vendar potrebno čim več izobrazbe za ljudstvo, da bo spoznalo vse slabe kalii, ki bi se vsled nevednosti ugnezdile, bodisi v telesu ali v duši, kajti samo v zdravem telesu biva zdrav duh.

Slovenski narod in tako tudi slovensko izseljenstvo je v jedru še vedno zdravo in more tako vkljub

vsem slabim priložnostim tudi ostati.

Statistike govorijo o ogromnih žrtvah vseh socialn. bolezni, ki bodo imele svoj plen toliko časa, dokler ne dvignemo splošni nivo izobrazbe.

DOMAČA ZABAVA V TABORU

Jutri popoldne od 5. ure dalje bo v Taboru domača zabava, kakor je bilo že v prejšnjih številkah javljeno. Na programu je poleg drugega tudi srečkanje. Za domačnost, R E D in primerno postrežbo v bufetu bo preskrbljeno.

NEDELJSKA PRIREDITEV ŠOLSKEGA DRUŠTVA

V nedeljo se je vršila dobro obiskana prireditev Šolskega društva na Paternalu. Spored je bil lep ter so se naši malčki prav lepo postavili. Pogumno je kot prva nastopila pritlikava Ida Pečenko, ki je živo deklamirala "Pozdrav" navzočnim. 5-letna Dolores Lukežič je dobro zapela "Miško neučeno" in z deklamacijo "Z bogom, atek, mamica!" se je prav dobro odrezal naš šolarček Branko Ličen. Lepo je deklamirala "Vprašanje sončecu" nadebudna Majdica Prezelj in "Cicibana" je prijetno odpela Anica Laknerjeva. Tudi Angel Mozetič se je dobro odrezal z deklamacijo "Mala miška je dejala."

Prizor "Tudi mačice imajo šolo" so gojenci otroške vrte še dobro podali, dasi ni prišel tako dobro do veljave, kakor prvokrat v dvorani pri zadnji veliki prireditvi. Smeha je bilo pa le obilo. Prav dobro so otroci podali tudi prizorček "Snegulčica", pri katerem se je Majdica Prezeljeva spet odlikovala in so jo ostali igralčki posreženo sekundirali.

Glede nekega trenutnega incidenta, ki so ga vsi navzočni obsodili, kakor zasluži, naj omenimo le to, da je že ukrenjeno, kar je potrebno, da se v bodoče ne ponovi kaj podobnega.

PREDAVANJE O SOKOLSTVU

Poslanik češkoslovaške republike v Buenos Airesu, g. dr. František Kaderábek, je v ponedeljek popoldne predaval v tukajšnjem Državnem zavodu za telesno vzgojo o telesni vzgoji na Češkoslovaškem, t.j. o sokolstvu. Številnim poslušalcem je g. poslanik obrazložil zgodovino

Pozor rojaki in rojakinje

Druga velika prireditev Slovenske šole na Paternalu se bo vršila v nedeljo dne 14. Novembra v dvorani "Germania", začetek točno ob 4. uri pop.

Podrobnejši vzpored prinesemo v prih. štev. Slovenskega lista. Ze sedaj pa naznanjamo, da sodelujeta društvi "Prosveta" in "Tabor" ter znani kvartet "Jadran".

Slovenci vemo kaj pomeni slovenska šola za našo mladino, zato bomo vsi pohiteli na prireditev naših malih, da vidimo kaj so se med tem naučili in da obenem z malenkostno vstopnino podpremo našo slovensko šolsko akcijo.

postanka in razvoja sokolstva ter njegov globoki nacionalni in demokratično-vzgojni pomen. V svojem predavanju je govoril tudi o našem sokolstvu.

Za svoja predavanja podkrepjena tudi s filmom o sokolstvu, je govornik žel zasluženo odobravanje. Predavanje se je vršilo pod pokroviteljstvom odbora za pospeševanje kulturnih stikov med Argentino in Češkoslovaško.

DOMAČA ZABAVA

GPDS. v Villi Devoto bo imelo jutri kot ponavadi svojo domačo zabavo.

VPIS OTROK NA POČITNICE NA KAMPO

Županstvo Buenos Airesa je na posredovanje ravnateljstva telesne vzgoje otrok odredilo, da se prične s tem mesecem vpisovanje otrok za počitnice na kampo. Počitnice otrok na deželo se vršijo vsako leto na državne stroške pod vestno oskrbo zato določenih oseb.

Lansko leto je bilo na teh počitnicah tudi nekaj slovenskih otrok, ki so se zelo dobro počutili in zadovoljni vrnili.

Tisti, ki ste zainteresirani, prashaite za navodila v šoli, ki jo obiskujete vaši otroci.

ŠTORKLJA

Dne 27. septembra je obiskala štorklja gospo Marijo Pregelj in njenega moa Rudolfa, ki jima je podarila srečano deklico ter ji bodo dali ime Marta Ines.

Čestitamo!

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO I.

V A B I

NA

Lepo prireditev

s plesom, ki se bo vršila v nedeljo

31. OKTOBRA

v društvenih prostorih ulica General César Diaz 1657 ob 4 uri popoldne.

S P O R E D :

1. Hladnik: "Triglav" (moški zbor)
2. V. Krek: "Pogovor z domom" (mešan zbor)
3. Sieherli: "Straža slovenska na plan" (moš. zbor)
4. N4 N.: "Kregsta se" (kuplet, dvospev)
5. N. N.: "Lunica sveti" (kuplet)
6. F. S. burčica v enem dejanju:

"Botra Nerga"

Po končanem sporedu prosta zabava s plesom do običajne ure

Bufet bo kot po navadi bogato založen z dobro pijačo, dunajskimi klobasami in zeljem.

SVIRA ZNANI SLOVENSKI ORKESTER

K mnogobrojni vdeležbi vljudno vabi

O D B O R

DOMAČE VESTI

—o—

KRST

Preteklo soboto je bila krščena hčerka znanega rojaka in člana Slov. prosv. društva, Mirkota Metlikovec in njegove žene Zofije, ki so ji dali ime Angela. Botrovala sta Franc Pahor in Matilda Gorup. Na večerjo je prišlo več sorodnikov ter prijateljev in znancev mladih zakoncev, ki so na zdravje novoimene članice naše naselbine pošteno založili in zalili.

JAVNA ZAHVALA

Podpisana se tem potom najtopleje zahvaljujeva vsem onim iskrenim prijateljem, ki so naju prišli tolažiti ob času bridke žalosti radi nepričakovane izgube najinega ljubljenega brata Ignaca. Vsem tistim, ki so prišli kropit pokojnega, ter ga spremili k večnemu počitku kakor tudi g. Karlu Kiffnerju za lepe besede s katerimi se je v imenu vseh rojakov ob odprtem grobu poslovil od pokojnega.

Posebno zahvalo sva dolžna tudi g. Ivanu Domjanu restavraterju v Las Breñas, kateri je stavil na razpolago vse svoje sile, ter nam s tem mnogo olajšal skrb za dostojen pogreb pokojnega brata.

Las Breñas, 29. sept. 1937.

France in Ludvik Weiss.

IZ MONTEVIDEA

PRIJATELJSKO SODELOVANJE BREZ RAZLIKE POLITIČNIH NAZOROV

Tudi naša kolonija je priredila žalno komemoracijo po našem pokojnem kralju Aleksandru dne 9. oktobra. V prostorih "Jugoslovanske Zajednice" je najprej številne zastopnike naše kolonije in prijatelje zelo lepo pozdravil in nagovoril g. predsednik inž. Kuzma Zuvič, ki je oddal besedo podpisane mu izseljenskemu dopisniku, da je imel žalni spominski govor v srbohrvatskem jeziku. Navzočih je bilo tudi mnogo zastopnikov ruske kolonije. Počastil je komemoracijo tudi francoski poslanik. Pri pravoslavni obrednih molitvah, ki so potem še sledile je lepo pel ruski zbor.

V nedeljo na to je imel podpisani spominsko božjo službo za katoličane in primeren govor v cerkvi lurske Matere božje (Paysandú 671).

"Slovenski krožek" je imel dne 17. oktobra svojo prvo javno prireditev. Na vzporedju so bile točke tamburaškega zbora, moškega in mešanega pevskega zbora, ena plesna točka, tri deklamacije in Štokova veseloigra "Trije tički". Člani so pokazali s to prireditvijo smisel za skupnost in veliko požrtvovalnost.

Z velikim zadovoljstvom smo ugotovili, da se je pri tej prireditvi tako lepo pokazala složnost Slovencev. Tudi naši prekmurki bratje so se prireditve v zelo velikem številu udeležili. Če bomo vsi na tej poti vstrajali, se dobre posledice ne bodo pokazale samo med Slovenci, marveč med vsemi urugvajskimi jugoslovanskimi izseljenci. Delati hočemo vsi, posebno Slovenci, nato, da se ustvarijo prijateljske zveze med vsemi različnimi nasprotujočimi si tendencami naše jugoslovanske kolonije.

D. Doktorič

ZA SIROTE POK. VALENTIČA SO DAROVALI

Elisa Kragelj \$ 2.—, Fani Črv in Ana Jug pa po en peso. Skupaj torej štiri pese. "Gorje mu kdor v nesreči biva sam..." Nihče se za njega ne zmeni in morda prav tako usoda čaka še marsikaterega izmed nas...

SAMO ZA VAS

smo napravili to krasno reorganizacije, nad katero se divijo tisoči naših klijentov

GOTOVOST — HITROST — NIZKE CENE

nudijo Vam:

NAŠE DENARNE POSILJKE
NAŠA HRANILNICA
NAŠA PRODAJA LADIJSKIH LISTKOV
NAŠE RAZPOŠILJANJE IZSELJENIŠKE POŠTE

AKO STE VI ZADOVOLJNI

se mi veselimo, ker smo resnični Vaši prijatelji in smo zidali NAŠO NOVO PALAČO ravno radi Vaše udobnosti ko nas obiščete, da Vas postrežemo kakor zaslužite kot velik prijatelj naše banke.

Prijazno Vas vabimo

OBISČITE NAS — V VAŠO KORIST — DA VIDITE KAKO STREZEMO

SLOVENSKI ODDELEK

BANCO HOLANDES UNIDO

SUCURSAL BUENOS AIRES

PODRUŽNICA
Corrientes 1900

CENTRALA:
Bmé. Mitre 234



Slovenci doma in po svetu

V VOJNI JE POBEGNIL Z DOMA ZDAJ SE JE VRNIL

Vaški kovač Marko Čamič v Ravni pri Brčkem je nedavni večer sedel z ženo Stano za mizo in sta pogovarjala o svojem edincu, ki jima je v času vojne kot 12-letnik pobegnil. Tedaj pa je nekdo potrkal na vrata. Vstopil je lepo oblečen neznanec, star okrog 30 let. Prosil je za prenočišče. Stara dva sta se nekoliko ustrašila, tedaj pa je neznanec začel jokati. Povedal je, da je njun pogrešani sin Stevo. Ko so se vsi trije umirili, je dolgo v noč pripovedoval svoje iburne doživljaje, ko se je skoro 20 let potikal po svetu.

NA MRTVAŠKEM ODRU PORO DILA

V Lubešici blizu Varaždina je neka mlada kmetica, noseča že osmi mesec, delala na polju. Ko se je vračala domov, ji je nenadno postalo slabo. Zgrudila se je. Domači so ji prihitali na pomoč. Poskusili so vse, da bi jo spravili k zavesti, pa je bil ves njihov trud zaman. Misleč, da je umrla, so jo preoblekli in položili na mrtvaški oder. Čez dva dni, ko so se pripravljali na pogreb, pa je navidezno mrtva kmetica porodila mrtvega sinčka. V hiši zbrani varščani so se tako prestrašili, da prvi trenutek niso vedeli, kaj bi počeli.

OSEMDESETLETNIKA JE PRI DELU ZADELA SMRT

80-letni posestnik Franc Taufer, po domače Kovač iz Zgornjega Logateca, je bil kljub visokim letom še pri moči in nad vse marljiv. Ko je te dni vzel motiko in košaro ter krenil po cesti na polje kopat krompir, ga je čez čas našel eden izmed sosedov, ko je ležal nepremično na cesti. Pristopil je k staremu in ga poklical. Taufer pa ni dal od sebe glasu. Ko se je sklonil sosed čezenj, je opazil, da je že brez življenja. Stari Taufer je bil vse življenje vzor marljivosti, še smrt ga je zatekla sredi dela.

SMRT ŽUPNIKA POD AVTOM

Pri Sv. Nedelji blizu Samobora je te dni zapustil župnik Stevan Topolšič župnišče in se odpravil po cesti proti Samoboru. Komaj 50 korakov od župne cerkve pa je opazil dva tovorna avtomobila, ki sta se vzpenjala navkreber. Naenkrat je zadnji avto prehitel prednjega, župnik je skočil na sredo ceste, a tedaj ga je že podrl avto in ga pregazil. Vsega okrvavljenega so kmetje nesli v župnišče, a jim je pred cerkvijo na rokah izdihnil.

ELEKTRIKA GA JE UBILA

Nedavno zvečer je posestnik Joža Rozman v Dupljah popravljaval električno napeljavo. Pri delu pa je prišel v stik z električnim tokom, ki je Rozmana usmrtil. Z nesrečno Rozmanovo družino sočustvujejo vsi vaščani.

OPČINE PRI TRSTU SO POSTA LE VAŽNO TURISTIČNO SREDIŠČE

Odkar so l. 1903 zgradili iz Trsta na Opčine električno železnico, se je pomen Opčin znatno povečal. Tržačani so s tem dobili lahek dostop na Kras in zelo lepo izletno točko. Sčasoma so se napeljali električno luč, vodo in plin. Temu primerno se je tudi prebivalstvo znatno pomnožilo. L. 1900 je štelo 1605, a sedaj jih šteje že 2877 prebivalcev. Znatno se je število povečalo tudi zaradi tega, ker so Opčine postale važno železniško križišče in s tem se je moralo povečati tudi številno uradništva in delavstva. Po vojni se je znatno razvila turizma. Opčine so postale prava izhodna točka za tržaške izletnike. Prej kamnati predeli so se kmalu spremenili v vrtove in tako se sedaj nahaja že nad 100 vil letoviščarjev. Tendence razširjanja Opčin gre proti Banam. V poletnem času štejejo Opčine z vsemi letoviščarji do 5.000 oseb. Opčine so tudi prikladne in priporočljive za tiste, ki bolehalo na dihalnih organih. Ta trg

se namreč nahaja čez 300 metrov nad morjem in ima čist zrak, ki je skoraj sličen gorskemu in je torej pravo nasprotje Trstu, ki leži v luknji in ima slab zrak. Pomen Opčin se bo še povečal, ko bodo zgrajene še nekatere železniške priprave, s katerimi bo omogočena razvrstitev blaga po železnici v razne dele tržaške luke.

PET IN DVAJSET NAŠIH DENARNIH ZADRUG V KONKURZU

Ljubljana, septembra 1937. — V zadnjem času so prešle v likvidacijo Hranilnica in posojilnica v Kortah pri Izoli, ki je bila ustanovljena l. 1908., Hranilnica in in posojilnica v Roču, ustanovljena l. 1899 ter Kat. kmečka posojilnica v Rovinju. V Šmihelu pri Št. Petru na Krasu pa je od 15. maja t. l. v likvidaciji tamkajšnja Kmečka hranilnica in posojilnica, ustanovljena l. 1910.

Med tem je pa 25 naših denarnih zadrug pod pritiskoj oblasti napovedalo konkurz, in sicer:

Posojilnica v Šebreljah, ki je šesta med najstarejšimi ednarnimi zadrugami v Julijski Krajini in je bila ustanovljena že leta 1890;

l. 1897 ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Solkanu pri Gorici in istega leta ustanovljena Kmečka hranilnica in posojilnica v Sturjah pri Ajdovščini;

l. 1898 ustanovljene: Kmečka in delavska posojilnica v Renčah, Kmečka posojilnica v Biljani in Brdih in Kmečka hranilnica in posojilnica v Kojškem;

l. 1899 ustanovljeni: Osrednja posojilnica v Gorici, ki je prešla v likvidacijo že 16. marca 1934 in Kmečka posojilnica in hranilnica v Črničah;

l. 1900 ustanovljena Ljudska hranilnica in posojilnica v Kamnjem;

l. 1904. ustanovljena Ljudska posojilnica v Ribenberku;

l. 1905. ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Podbrdu;

l. 1906 ustanovljena Kmečka posojilnica v Oseku;

l. 1907 ustanovljena Kmečka hranilnica in posojilnica v Lokavcu;

l. 1908 ustanovljene: Posojilnica v Drežnici, Hranilnica in posojilnica v Kostanjevici na Krasu, Kmečka hranilnica in posojilnica v Kozani, Kmečka hranilnica in posojilnica na Šentviški gori, Kmečka hranilnica in posojilnica v Pliskovici na Krasu, Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmarju, Kmečka hranilnica in posojilnica v Šmartnem pri Kojškem, Kmečka hranilnica in posojilnica v Trnovem pri

Gorici, Kmečka posojilnica v Ribenberku in

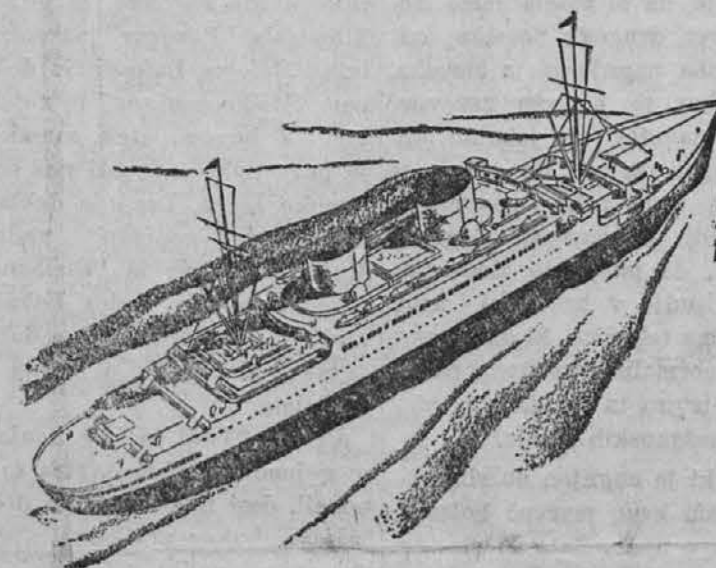
l. 1909 ustanovljeni: Kmečka hranilnica in posojilnica v Vel. Žabljah in Posojilnica v Podmencu.

Če primerjamo skupno število gori navedenih hranilnic, ki znaša 29 s celokupnim številom denarnih zadrug v Julijski Krajini pomeni to eno petino denarnih zadrug. Naše denarne zadruge so postopoma nastajale vse od leta 1880 (ko je bilo, kot prva zadruga, ustanovljeno Gospodarsko društvo v Škednju pri Trstu) pa do konca 1914. V tem letu so bile ustanovljene zadnje denarne zadruge. Potem je radi svetovne morije vse zaostalo. S prihodom Italijanov, zlasti pa z nastopom fašizma so bile vse zadruge med njimi tudi denarne, katerih bilo ca. 160, zapisane nasilnemu propadu. Rapidno so začele pešati zlasti potem, ko s bile uničene za-

družne zveze, glavna opora naših zadrug.

Uničenje denarnih zadrug pomeni za našega kmeta tudi njegovo gospodarsko uničenje. V svoje, s svojim delom in s svojimi žulji ustanovljene zadruge je imel kmet vedno polno zaupanja. Vanje je vložil marsikak Amerikanec ves svoj zaslužek, ki ga je prinesel s seboj čez morje, vanje je vložil naš kmet, obrtnik in trgovec svoje prihranke za kritična leta. Pri njih je iskal pomoči z nesrečami preobloženi gospodar in jemač posojila obrtnik in trgovec. Danes so vsi enako udarjeni. Z napovedjo konkurzov zadrugam bo marsikateri naš kmet, ki je še vedno upal, da se bo polagoma znebil dolga in opomogel, zgubil svoje premoženje.

Kaj pomeni polom domače hranilnice pri sistematičnem uničevanju gospodarstva našega človeka se



DENARNA NAKAZILA

za

Jugoslavijo in Italijo

Jugoslovanom, nahajajočim se v Argentini, je naš način nakazovanja denarja v Jugoslavijo in Italijo ugoden, ker se odposlana vsota izplača v gotovini na domu prejemnika, brez kakih stroškov ali odbitkov in proti povratnemu potrdilu o prejemu.

Naš JUGOSLOVANSKI ODDELEK, v katerem uradujejo jugoslovanski uradniki, je odprt od 9. do 18. ure. Ob sobotah pa od 8.30 do 11. Ako želite poslati denar v Domovino, zahtevajte pojasnila in to brezobvezno. Zahtevajte pojasnila tudi radi vlaganja denarja v hranilnico kakor tudi za nabavo ladijskih prevoznic za odhod in povratek v Jugoslavijo in Italijo.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99 BARTOLOMÉ MITRE 562

PUEYRREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda) — Córdoba 1223 (Rosario)

POVERJENJE — VLIJUDNOST — SIGURNOST — BRZINA

KROJAČNICA "PRI ZVEZDI"

DONATO ALVAREZ 2059,
pol kvadre od Av. San Martín, — Bs. Aires

Vam sporoča, da je prispelo novo angleško sukno za spomladanske in letne obleke po zelo ugodnih cenah.

— Obiščite me, da se boste sami prepričali. —

STANISLAV MAURIĆ

LADIJSKE VOZNE LISTKE

za vse parobrodne družbe pri nas dobite po najnižji ceni.

Kabino

za gotovino vsakemu potniku brezplačno.

Vpoklicne karte po zelo znižanih cenah

CA. CENTRAL EUROPEA
469 SAN MARTIN 469

fašizem dobro zaveda, zato, nele samo mirno dopušča, ampak tudi likvidacije in konkurze zadrug podpira in forsira.

KAJ VSE NUDI NAŠIM KRAJEM ITALIJANSKA CIVILIZACIJA

Reka, septembra 1937. — Naš list je svojčas že poročal, da so dolgoletnega pismonoša v Trnovem pri Pirski Bistrici odslovili in ga postavili na cesto brez vsake odškodnine. Njegov naslednik je bil nek domač črnosrajčnik, doma iz Jelšan Ni bil kos poverjeni mu službi, toda znal je vsaj čitati in razumel in govoril slovenski. Bil je pa tudi ta odpuščen. Na njegovo mesto je bil postavljen priseljeni Sicilijan, Gandolfo Domenico. S tim novim pismonošem se je pa v Trnovem pričel s pošto pravi cirkus. Pismonoša je, mirne duše lahko rečeno, analfabet. Ko prejme pismensko pošto odide z njo po vasi in kjer vidi večjo gručo ljudi, se ustavi, razvečejo gručo ljudi, da si lahko vsak od prisotnih izbere, če je kaj za njega, obenem pa seveda tudi pregleda, kar in koliko ga zanima. Potem spravi spet skupaj preostalo

pošto in odide spet do druge skupine. Tako se ta proces vrši od jutra do večera. V slučaju pa da ne more oddati do večera vseh pisem in razglednic jih enostavno raztrže in odreže. Zato ni čudno, če mnogokrat pošta naslovnika sploh ne doseže, da pride čisto v tuje roke itd. O kaki pritožbi nad tako investnostjo poštnega uslužbenca ni niti govora. Domačini pač morajo čakati, da bo oblastem tega početja dovolj, potem bodo morda spregledali in ugotovili, da tuje niso za vestno službovanje

GORISKA OBCINA KUPILA MAKSIMILIJANOV SPOMENIK

Spomenik cesarja Maksimilijana, ki so ga že pred leti odstranili s Trga v Krminu, so sedaj za malo vsoto odstopili goriški občini. Ta ga je podarila muzeju odrešitve (Museo della Redenzione). Tam stoji sedaj spomenik in na njem čitaš lahko ta napis: Spomenik Maksimilijana I. S trga v Krminu ga je odstranilo odrešenje, tu ga hoče fašistična Italija ohraniti kot vojni trofej in zgodovinski spomin.

MIROSLAV STOPAR NA SVOBODI

Trst, sept. 1937. — Miroslav Stopar, ki je bil v začetku avgusta t. l. aretiran od tržaške politične oblasti, je bil v nedeljo 22. avgusta zopet izpuščen na svobodo

SMRTNA KOSA

V Ljubljani je dne 4. pr. m. umrl naš rojak Danilo Šaplja, doma iz Šturij pri Ajdovščini. Pokojnik je dolga leta vodil Mestni pogrebni zavod, kateremu je bil ravnatelj. Naj počiva v miru, žalujočima hčerka naša iskreno sožalje.

— V ljubljanski bolnici je umrl tudi rojak Anton Kogej, višji sodni oficijal v Mokronogu, doma iz Idrije. Podlegel je težkim poškodbam, ki jih je dobil pri nesrečnem

Veliki zavod "RAMOS NEJIA"

VENEREAS ZDRAVNIKI SPECIJALISTI

ANALIZE urina brezplačno. Analize krvi. Popolno moderno zdravljenje. SIFILIS v vseh oblikah. Popolno zdravljenje na podlagi krvne analize (914) KOŽA: Kronični izpahi, mozoljčki. Izpadanje las. Ultravioletni žarki. ZLATO ŽILO: zdravimo brez operacije in bolečin. SPOLNA ŠIBKOST: Hitra regeneracija po prof. Clearelliju. ŽIVČNE BOLEZNI: Nevralgija, izguba spomina in šibkost. REVMAZEM: kila, naduha, gota. Šibkost srca zdravimo po modernem nemškem načinu. PLJUČA: Kašelj, šibka pljuča. ZELODEC: upadel, raširjeni, kislina, težka prebava, bruhanje, rane. ČREVA: colitis, razširjenje, kronična zapeka. GRLO, NOS, USESA, vnetje, polipi: brez operacije in bolečin. Popolno ozdravljenje \$ 30.— Plačevanje po \$ 5.— na teden. Naš zavod s svojimi modernimi napravami in z izvrstnimi SPECIJALISTI je edin: te vrste v Argentini. — Lečenje za jamčeno. — Ugodno tedensko in mesečno plačevanje.

Plaža Once Rivadavia 3070 Od 9—21 ob nedeljah od 8—12

padcu po stopnicah. Pretresel si je možgane in kljub temu, da je bil takoj odpeljan z rešilnim avtom v ljubljansko bolnico, mu zdravniki niso mogli nuditi več nobene pomoči. Pokopali so ga v Ljubljani dne 12 pr. m. Pokojnik zapušča vdovo in tri neodrasle otroke, katerim izrekamo naše iskreno sožalje.

GORIŠKI GRAD SLAVNOSTNO OTVORJEN

Prejšnji mesec je bil slavnostno otvorjen prenovljen goriški grad. Slavnosti je prisostval tudi aostski vojvoda. V govoru, ki ga je imel goriški podestat Pascoli, je povdarjal, da se že deset stoletij bijejo boji na goriških gričih, kjer so estri plemena borila za prevlado, toda "Gorica je znala vedno ohraniti svoj italijanski karakter, da se je povrnila italijansko čista, v naročje italijanske nacije". Povdarjal je tudi, da je vse kar zadeva Gorico popolnoma italijansko. Na gradu je bila potem napravljena stara goriška poroka in dopolavoristi iz Furlanije so izvajali italijanske narodne

plese in pesmi. Popravo grad je izvršil ing. Prucher.

— Na Opčinah je umrl trgovec Ivan Žerjal, v 64 letu starosti.

— V št. Vidu nad Vipavo in v trgu Vipava je bil imenovan za novega podestata Vincenc Ghermandi mesto odstopivših dr. Ant. Grilla in dr. Marija Capona.


ZOBOZDRAVNIKA
Dra. Samoilović de Falicov
in Dr. Feliks Falicov
Sprejemata od 10 do 12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181
U. T. 69 - 1723

Velika moderna krojačnica
HERMINIO BIDINOST
Ex-cortador de el Jokey
Če hočeš biti brezhibno in elegantno oblečen, prepričaj se sam.
AV. SAN MARTIN 1544
Buenos Aires

KROJAČNICA
"GORICA"
Hočete biti dobro in elegantno oblečeni. Pridite v krojačnico "Gorico", kjer boste vedno dobro postreženi.
FRANC LEBAN
UL. WARNES 2191 (Nasproti postaje Paternal.)

Žaloga
Frakovirotmega
Fina
Na drobno in debelo
Franc Kurinčič
Seray 3910

BIVŠ I KROJAŠKI KROJNI MOJSTER TVRDKJE
HENRIETTE HARRODS
izdeluje ženske suknje in obleke po zmernih cenah.
J. PIK
BILLINGHURST 2416. — Bs. AIRES
U. T. 72 - 1043



QUILMES BOCK
La mejor cerveza negra

FAVSTA

Obhodnica je bila začela klic na vzbuno. Že je dirjala na pomoč. Iz globine stolpa je gluho odmevalo razbijanje zaklenjenega Bussija-Leclerea. Vsa osmorica osvobojenih jettnikov je zagnala morica Chalabre Sainte-Maine, Mont divji krik. Chalabre Sainte-Maine, Mont sery in Karel Angouléski so namerili arkebuze. Obhodnica, dvanajst mož z oficirjem, je pridrevila na dvorišče, kliče: "Evo nas Kaj se godi?..." "Pali!" je ukazal Pardaillan. V tem, ko je tresla četvorica arkebuz, je planil z bodalom v roki k železnemu omrežju in ga je zaprl. Na temnem, temnem dvorišču se je začel divji metež. Sence so švigale se ter tja, stoki in kletvo so se zlivale z žvenketom halebard. Ta hrup je trajal minuto, nato je zdajci prestal... Pardaillan je v prvem trenutku opazil oficirja. Planil je k njemu, izrgal mu meč, prijel ga za grlo in ga pritiskal v kot dvorišča, rekoč: "Nas je trideset, vas pa dvanajstoric. Zakličite svojim ljudem, naj se vda, ali pa vas ubijem." Častnik se je zbegano ozrl na čudni boj. Kaj se godi, ni utegnil premišljevat. Čutil je, da se mu ost njegovega lastnega meča zadira v vrat. To je zadoščalo.

stolp... Ko je poslednji prestopil prag, je Pardaillan mirno zaklenil vrata. "Zdaj imamo vsi orožje!" je dejal tovarišem. Tri ali štiri trupla so ležala na tleh. Ne menč se zanje, je hitro odprl železno omrežje, ki ga je bil prej zaprl, da bi održal stražnikom umik. Na čelu svoje četice je prispel pod širok obok, za katerim je bilo drugo dvorišče. Tu je vladala najgloblja tišina. Videti ni bilo nikogar, ničesar ne razen zidov notranjih postopij. Pardaillan se je v sren zahvalil staveniku, ki je bil zgradil Bastiljo tako, da se strašni trušč na severnem dvorišču ni slišal drugam. Ko je krenil ob zidu, da bi našel kak izhod, je zagledal pred seboj nekakšen rov, dolg hodnik, v katerem je bilo tema kakor v rogu. Spustil se je vanj in pozval svoje vojsko za seboj. Kmalu so prišli do ovinka. "Kdo tam?" je zdajci nekdo kriknil pred njimi. Pardaillan se ni utegnil odgovoriti ko je zatulil isti glas: "Pozor, straže! K orožju!" In že se je razneslo po Bastilji kakor odmev: "Straže, k orožju!..." Pardaillan se je zagnal, vihteč v desni Leclereovo bodalo. Nikogar ni našel pred seboj. Straža ki je zaklicala na vzbuno, se je bila v teku umaknila proti velikim vratom. Po trdnjavi je zavrsalo kakor v panju; vse je tekalo sem ter tja, izpraševalo drug drugega in hrumele kakor nevlhta, kadar se bliža izza gora. Duša mu je vztrepetala v prsih. Obrnil se je k tovarišem in vprašal kratko: "Ali si hočete z mano vred izsiliti pot v svobodo? Morda bo treba umreti, A

tudi smrt je svoboda..." "Svoboda ali smrt!" je zavpila vsa četa. "Pravi!" je odgovoril Pardaillan in glas mu je zavnel kakor bojna trobenta. "Ker ni svobode za manjšo ceno, zavzemimo Bastiljo!" "Naprej! Zavzemimo Bastiljo! Bastilja je naša!" so z brezumno odločnostjo zarjovale jettniki. Pardaillan je krenil naprej, miren in gibek kakor velike zveri, ki ponoči love v puščavi. Pred njim so je že oglašal krik. "K orožju! Upor! K orožju!" Ko so dospeli na tretje dvorišče, so zdajci uzrli pred seboj bleščanje plamenic in mrgolanje neurejene trume vojnikov, ki jih je vodil oficir. Le-ta je pred vhomom v rov zadržal svoje ljudi, ki so napenjali oči, da bi videli, koliko sovražnikov prihaja naproti in kakšni so prav za prav. Pardaillan je stopal naprej, ne da bi zaustavil korak. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho. "Hejo!" je kriknil častnik. "Kdo ste? Prodajte se!..." "Naprej!" je zavpil Pardaillan. Skrčil se je, zagnal se in skočil na oficirja kakor tiger. Bliskovit zamah njegove roke — in oficir se je zgrudil, zaboden v srce... Ko so vojniki videli, da je starejšina ubit, jih je vrglo nazaj kakor vsako urejeno četo, ki je vajena slepe poslušnosti. To kratko trenutje zmede je zadoščalo upornikom, da so se usuli na dvorišče. "Pali! Pali!" je zarjovel narednik. Strideset arkebuz je zagrmelo. Toda gromu in železni toči, ki je udarila v hodnik, je odgovoril krik divjega zmoglavja...

Stražniki so bili nehote pomerili v hodnik, menč da je poln nevidnih sovražnikov. Šele blisk strelav jim je pokazal, da ni v rovu nikogar več; zato pa so z leve in desne in celo v hrbet že pritiskali nasprotniki s svojimi helebardami! Ker so stražarji izstrelili puške, so bili zdaj brez orožja, zakaj basanje je trajalo tiste dni še dve minuti, ne glede na to, da niso imeli streliva s seboj. Spet se je razvila bitka, tem strašnejša in obupnejša, ker so bili vojniki pometali plamenice na tla. Jettniki so suvali s helebardami, stražarji so vihteli arkebuze kakor buzdovane; sredi tega divjega meteža pa je skakal Pardaillan kakor ris, zaganjal se s pobešeno glavo ter klal na desno in levo, odpiraje tovarišem krvavo gaz skozi vrste sovražnikov. Boj je trajal nekaj minut. Dvorišče je bilo vse krvavo, stražarji že vsi zbegani; novih, ki so prihajali na pomoč, se je takoj polastila zmešnjava... Meščani okoli Bastilje so se budili in strahoma ngibali, kaj pomeni ta neobičajni hrup... Zvon v stolpu bastiljske kapelice je udarjal na vzbuno... Straža pri vhodu, skrčena na dvajset mož, se je utrjevala v svoji čuvajnici, pripravljaje se na obupen odpor... Obče mnenje je bilo, da so čete Henrika III. nenadoma vdrle v Pariz in prišle skozi kaka prešlaba zastražena stranska vrata v Bastiljo... Pardaillan je med tem na dvorišču dopolnjeval poraz svojih nasprotnikov; osvobojeni jettniki so se z besnim krikom razlivali po hodnikih... Na tlaku je že ležalo do trideset mrtvih, med njimi tudi razcapani starec brez imena; smrt mu je bila odprla vrata v svobodo... Pardaillan, Karel Angouléski, Montse-

ry, Sainte-Maline in Chalabre so se brž domenili. Vsi skupaj, pet jih je bilo, so krenili proti glavnemu izhodu. Tu pa tam so se pokale arkebuze straž, ki so zbegane dirjale po jettnišnici in v zmedii streljale druga na drugo. Nekateri so že metali orožje od sebe in vpili: "Milost! Smrt Guisu! Živel kralj!" Pardaillan je prišel do vrat. Dvajsetorica vojnikov se je bila utrdila v stražnici. Vitez je s komolcem vtril okno in pomolil krvavo, naježeno glavo med obleganec. "V imenu kralja", je zaklicel, "predajte se! Dva tisoč naših je v Bastilji!" "Živel kralj!" so zatulili obleganci. "Predajte orožje!..." Arkebuze in helebarde so zaropotale skozi rešetko. "Dobro, naj bo miren, kdor hoče živ ućakati jutra! Tisti, ki ostanejo mirni, so pomiloščeni!" "Živel kralj!... Smrt Guisu!" so zarjovall prestrašeni vojniki. Sainte-Maline, Monsery in Chalabre so med tem odprli velika vrata in spustili mostič. "Odrinimo!" so zavpili. "Srečno pot!" je odgovoril Pardaillan. "Pa vi?" "Tak izginite že, smrti vam bože!..." "Z Bogom, gospod de Pardaillan! Ne pozabite našega dolga!..." S temi besedami so planili na mostič. Še trenutek in noć jih je zagrmela. Karel je osuplo gledal Pardaillana, kakor bi ga vpraševal, zakaj odlašaj; toda zaupal mu je neomejeno. Kakšen posej je še ustavljal viteza v Bastilji? Njegov položaj je postajal čedalje opasnejši. Bastiljski zvon je bil plat in drugi pariški zvonovi so mu odgovarjali. Okolica se je dramila, vrata in

AMNESTIRANI POSLANCI

V imenu Nj. Vel. kralja, je z ukazom kraljevega namestništva odpuščen ostanek kazni bivšega poslanca Vasilja Trbiča, ki je bil svojčas zaradi atentata od 6. marca lanskega leta obsojen na štiri leta zapor. Prav tako je s kraljevim ukazom ukinjen kazenski postopek proti poslancu Tanasiju Dimiču, ki je bil svojčas obtožen v zvezi s tem atentatom.

SHOD BIVŠIH AVSTRIJSKIH VELEIZDAJNIKOV

V Beogradu se je vršil 25., 26. in 27. pr. m. shod vseh onih, ki jih je bivša Avstro-Ogrska zaradi njihovega jugoslovanskega in slovenskega mišljenja in delovanja med vojno internirala ali obsodila v ječo kakor tudi vseh onih srbskih civilnih ujetnikov, ki so bili med vojno internirani po raznih avstro-ogrskih taboriščih. Na shodu se je osnovalo društvo, čigar naloga je: 1) da bo zbiralo zgodovinsko gradivo, ki se nanaša na napore, ki so jih pojedinci, skupine in ves naš narod doprinesli za osvoboditve in ujedinjenje; 2) da s sodelovanjem znanstvenikov in znanstvenih ustanov objavlja te dokumente kot gradivo za našo nacionalno zgodovino; 3) da nudi moralno in gmatno podporo onim svojim članom, ki so pomoči potrebni; 4) da štiti koristi svojih članov; 5) da se zavzema za vse, kar more v narodu učvrstiti nacionalno zavednost. Predsednik pripravljene odbora je dr. Risto Jeremič, šef

sanitetske službe v p. tajnik pa Bogdan Bogdanovič, šef likvidature pri mestnem poglavarstvu v Beogradu. Za ta shod je prometno ministrstvo odobrilo 75 odstotkov popusta pri cenah voznih listkov. Pripominjamo, da bi se moral tak zbor vršiti v Ljubljani že 7. septembra 1931. ob priliki odkritja spomenika kralju Petru Osvoboditelju.

ZBOROVANJE MAISTROVIH BORCEV

V nedeljo 12. pr. m. je bil v dvorani Narodnega doma občni zbor Zveze Maistrovih borcev, katerega vodja je bil predsednik prof. dr. Dolar. Zborovanje je bilo zelo lepo obiskano ter so se ga udeležili tudi številni izven mariborski delegati. Hrvatske borce, ki so se udeležili osvobodilnih bojev na severni meji, sta zastopala podpolkovnika v p. Sertič in Krumenak. Poleg predsednika dr. Dolarja je podal poročilo tudi tajnik in blagajnik Petrovič Tomo. Zveza šteje 768 članov, društveno premoženje pa 7438 din. Prihodnje leto bo proslavila Zveza 20-letnico osvoboditve Maribora. Proslava je zamišljena kot velika nacionalna manifestacija vse severne Slovenije ter se bo vršila v začetku septembra 1938 v Mariboru. Priprave za proslavo bo vodil prireditveni posebej izvoljen. Vršile so se tudi volitve upravnega odbora zveze, v katerem pa ni bilo nobenih sprememb.

SLOVENC V SARAJEVU

2000 Slovencev živi v Sarajevu.

Tamošnji "Slovenski klub" obhaja letos 40-letnico svojega obstanka.

ZALJUBLJENA USMILJENKA POBEGNILA IZ BOLNIŠNICE

Iz šibeniške bolnišnice je pobegnila usmiljenka sestra Albana, doma iz Slavovskega Broda. Zaposljena je bila na internem oddelku, kjer se je zdravil pred štirimi meseci šofer Ante Stojič. Zaljubila sta se drug v drugega in sestra Albana je sklenila zapustiti bolnišnico. Za njeno ljubezen je izvedela predstojnica samostana v Šibeniku in sklenila je poslati sestro Albano v službo v Zagreb. V nedeljo bi bila morala zaljubljena redovnica odpotovati v Zagreb, pa je rajši pobegnila s svojim izvoljencem, s katerim se bo te dni poročila.

SREČEN KAZNJENEC

V zaporih v Mitrovici sedi že 6 let Andraš Matjan. Mož je bil v zaporu pametnejši in se je mirno obnašal. Zaradi tega so mu tudi dovolili, da je iz denarja, ki ga je zaslužil kot kaznjeneec, igral v državni loteriji. Te dni se mu je nasmehnila sreča. Ko je pristopil k njemu upravitelj kaznilnice, se ga je Matjan razveselil, misleč, da mu je prinesel ukaz o pomilostitvi. Še bolj pa je bil presenečen, ko je zvedel, da je zadel v loteriji kar pol milijona dinarjev. Potem pa je dodal, da bo s tem denarjem, čim pride iz zapora, kupil lepo domačijo in na stara leta živel bolj pošteno kakor je živel doslej.

PRIDNA CIGANKA

22. otroka je rodila ciganka na cesti v Bačkeresu. Mati in otrok sta zdrava in krepka.

OSEMNAJSTI SIN!

Pred nekaj tedni je v Šmartnem ob Paki bil zakonski dvojici krščen 18. otrok, reči osemnajsti! Živi jih 16, dva sta umrla. Oče je star 57 let, mati pa 48. Morda bi kdo mislil, da je mati izčrpana. Pa bi se zelo motil sodeč po njeni zunanosti.

Osemnajsti otrok je zdrav in krepak dečko. Zanimivo je, da ta zakonski par ne živi na kakšnem večjem posestvu, ampak v majhni hišici s par orali zemlje in eno kravico. Oče ima k sreči službo kot tovarniški delavec v Šoštanjju.

Če bi se tak slučaj bogatega otroškega blagoslova zgodil v Italiji ali Franciji, kaj bi vse časopisje pisalo in koliko podpor bi prihajalo.

PET PAROV VOLOV UKRADENIH

V ponedeljek 13. pr. m. je kmetški sin Jožef Nučič iz Velikih Lipljenj v občini Sv. Jurij pri Grosupljem, najel v Novem Mestu neznanega mu moškega in mu naročil, naj odžene pet parov kupljenih volov proti Grosupljem. En par volov je bil njegov, trije pari last Leopolda Jršina iz Žleznice pri Grosupljem in en par last nekega kmeta iz Zelimelj. Nučič in neznanec sta se domenila, da se dobita drugo jutro

na Grosupljem. Toda neznanec in volov še do danes ni bilo in zato Nučič domneva, da je neznanec odgnal vole, ki so vredni kakšnih 30.000 din, proti italijanski meji ter jih bo skušal tam prethotapiti in nato v Italiji prodati. Voli so pšenice in lisaste, oz. belkaste barve, en sam pa je črn. Neznanec je star okoli 24 let in oblečen v hlače pumparice. O tej nenavadni tatvini so bile takoj obveščene vse obmejne orožniške postaje, vendar se dosedaj še ni posrečilo prijeti predrznega tatu in mu odvzeti vole.

ŽALOSTNE POSLEDICE BEDE

Beda je kriva, da mnogo žen, ki motil, čvrsta in krepka je, mladost zanosijo, išče nedovoljene poti za odpravo plodu. Nedavno je v Zagorju umrla nagle smrti 29-letna žena. Ker je sostanovalec bilo znano, da je bila v drugem stanju, so bili zatrdno prepričani, da je nesrečnica zaradi ponesrečenega pokušaja odprave plodu umrla. Neke oseba je zadevo prijavila orožnikom v Zagorju. Možje postave so zadevo preiskali, nato pa aretirali dve ženski.

KROJAČNICA

Peter Capuder

se priporoča cenjenim rojakom
Río Bamba 879 — Bs. Aires



Prva slovenska krojačnica
LEOPOLD UŠAJ

Katera vam nudi v vsakem oziru vedno najboljšo postrežbo za spomlad in poletje

Velika izbira najmodernejših vzorcev blaga angleških tovarn

Camper in Saifield
GARMENDIA 4947. — LA PATERNAL

POZOR!

HOČETE BITI DOBRO, MODERNO IN POCENI OBLEČENI?

Obiščite novo slovensko moderno krojačnico

"TRST"
Gabrijel Milič

Avda. DEL CAMPO 1080
Bs. Aires (Paternal)

Ako hočete biti zdravljeni od odgovornega zdravnika
zatecite se k

Dr. A. GODEL

AKUTNE, KRONIČNE BOLEZNI IN NJIH KOMPLIKACIJE, ZDRAVLJENJE PO FRANCOŠKIH IN NEMSKIH NAČINIH

Krvne in kožne bolezni
ZA SLOVENCE PRVI PREGLED BREZPLAČNO

Ženske bolezni, bolezni maternice, jajčnika, prostate in neredno perilo. — Specijalizirani za pljučne, srčne, živčne, reumatične bolezni

ZARKI X — DJATERMIA — ANALIZE
Sprejema se od 9. do 12 in od 15 do 21.

GOVORI SE SLOVENSKO

CALLE CANGALLO 1542

okna so se odpirala. Ljudje so prihajali na ulice, da vidijo, kaj se godi. Pa ne da bi bili Béarnčevi krivoverci zavzeli Pariz? In res: kaj se je godilo? Bastilja je bila zavzeta; česa je čakal Pardaillan? Zakaj ni bežal? ... Mirno je stopil k rešetki, za katero so se prestrašeni vojniki izpovedovali drug drugemu, menoč, da je kralj v Parizu in da se jim bliža smrt na ura.

„Kateri je poveljnik?“ je vprašal Pardaillan.

Narednik se je približal in sklenil roke, rekoč:

„Milost, gospod! Nič bolj nisem kriv od ostalih!“

„Pomiri se, prijatelj!“, je rekel Pardaillan. „Vsi hoste pomilosteni. Samo ključe celice mi daj in šest naj vas pride venkaj.“

„Živel kralj!“ je zavrisnil narednik.

Čez nekaj trenutkov je stopil iz stražnice s storico mož, ki so nosili vsak svoj sveženj ključev.

„Prijatelj!“, je dejal Pardaillan, „kralj si hoče še nocoj ogledati bastiljske jettinje, vse razen onih, ki so zaprti v Severnem stolpu.“

„Da, tam so nevarni razbojnik!“

„Saj zato. Stopi mi po ostale in podvizaj se ako hočeš izbrisati greh, da si bil guisovec.“

„Živel kralj!“ je vzkliknil narednik in jadrno stekel, da bi izvršil ukaz.

Prešlo je deset minut. Hrup v Bastilji se je polegal. Če je kdo zakričal, je kričal „Živel kralj!“ Toda zunaj Bastilje se je oboževal ves Pariz, zburjen po klenkanju zvonov, in vse ljudstvo se je usipalo na ulice, čeprav še ni vedelo, za kaj gre in kakšen je vzrok razburjenja. ... Karel Angoulemski je pogledal Pardaillana s takim obrazom, kakor bi

mur hotel reči, da bi izkušala vaga, ako bi se mudila še delj. Vitez pa se je zasmel in vprašal:

„Ali veste, na kaj mislim?“

„Ne, dragi. Vobče moram reči.“

„Vidite,“ ga je prekinil Pardaillan, „predstavljam si, kako gleda bastiljski guverner, gospod de Bussij-Leclere, ko sliši svoje ljudi, da vzklikajo kralju!“

Bernard Palissy je z osvojenega hugenotsko trojico baš tedaj prispel do mostiča Hugenotje so bili vsi krvavi in raztrgani; poznalo se jim je, da so srdito bili. Eden izmed njih je bil ranjen, nemara da smrtno, in tovariša sta ga komaj vlekla s seboj. Toda njih lica so bila vzhvičena in so izražala prepadeno strmenje ljudi, ki se vračajo iz smrti v življenje. Samo Palissy je bil miren. Urno so prekoračili mostič in izginili.

Danilo se je. Ulice so se polnile s preplašenimi meščani. Vojniške patrulje so dirjale mimo. Proti mestnim vratom so korakale čete in ljudske množice so se valile na okope, da bi odbile napad. Zakaj vsi so bili uverjeni, da proti Parizu nevarnost, boji s strani Henrika III., bodi s strani hugenotov navarskega kralja.

„Vzbuna! K orožju! Na okope!“

Med tem ko so se ti kliči pridruževali bučanju zvonov, je odmevalo po Bastilji kričanje vojniki, zaprtih v glavni stražnici:

„Živel kralj!“

Upali so, da se s tem odkupijo kazni za to, da so služili vojvodi Guiskemu: večeraj še „Davidov sin“, bo danes očitno proglašena za upornika in izdajalec.

A zdajci sta Pardaillan in Karel Angoulemski zagledala čudno tolpe: osemnajst shujšanih, blelih ljudi z očmi preplašenimi in begajočimi kakor oči nočnih

ptic, ako jih nenadoma zadene svetloba. Večina jih je bilo razcapanih, nekateri pa jedva oblečeni. Oblička vseh so izražala isti dvom, osuplost, grozo in vzhvičanje kakor oblička onih, ki jim je vitez sam odprl.

Ta osemnajstotica so bili poslednji jettinji. Narednik in njegovi stražarji so jih priganjali. Nesrečneži niso mogli verjeti, da jih izpuščajo, ampak so mislili, da jih hočejo poklati. Nezaupno so se ustavili pred vrati, ki so bila na stečaj odprta, in pred mostičem, ki je bil spuščen. Srce se je krčilo Pardaillanu, ko jih je gledal.

„Nu!“ je dejal. „Zakaj ne greste! Česa čakate?“

„Saj slišite, da vas je kralj pomilostil!“ je zakričal narednik. „Živel kralj! Živel novi guverner Bastilje!“

Pardaillan je iztegnil roke proti hrumečemu Parizu.

„Pojdite že, smrti vam božje!“ je viknil. „Svobodni ste!“

Tedaj so zagnali bedniki strahoten glas, napol ihtenje, napol rjojenje divjega veselja. Vsi namah so udrli preko mostu. Kakor bi trenil, se je razgubila vsa brezumna truma po bližnjih ulicah. V Bastilji ni bilo nobenega jettinika več!

„Pojdiva zdaj,“ je rekel Pardaillan. In tako sta s Karlom Angoulemskim vendar že prekoračila mostič.

„Gospod guverner?“ se je oglasil narednik, ki je s klobukom v roki spremljal viteza iz trdnjave.

„Izvolite?“ Pardaillan se je začudeno ozrl.

„Kakšni so vaši ukazi, gospod guverner? Ali naj zaprem vrata?“

„Ohej! Katerega guvernerja pa mislite?“ se je zavzel Pardaillan.

„I, vas!“ je zaječjal narednik. „Saj ste novi guverner, ali ne?“

„Vidiš!“ Pardaillan se je udaril po čeln. „Toliko da nisem pozabil. Dajte, prijatelj, stopite v Severni stolp in izpustite svoje tovaršice, ki sem jih zaprl. Guvernerja pa ...“

„Guvernerja!“ je ponovil narednik, sklepetaje z zobmi.

„Nu! da! Gospoda Bussija-Leclerca pa dobite v celici v drugem podzemlju. Stavim, da grdo preklinja. Idite, prijatelj, idite.“

„Tedaj niste novi guverner?“ je ostrmel narednik, ves blede od slutnje, ki je udarila vanj.

„Jaz?“ je zategnil Pardaillan z ledeno mirnostjo, kakor vselej, če se je norčeval. „Kaj šel Jettinik sem kakor vsi ti gospodje, ki ste jih iztirali iz Bastilje. Saj vidite, da ravnam tako kakor oni; odhajam ...“

Narednik je okamenel. Ko se je osvestil, sta bila Pardaillan in Karel že daleč.

„Povejte gospodu guverneru,“ je kriknil Pardaillan, „povejte mu, da bom rad na razpolago, ako si zaželi revanše!“

„K orožju!“ je zatulil narednik, paleč si lase. „Upor! Pobuna!“

Toda vitez in mladi vojvoda sta že izginila v ulici Sv. Antona.

Sonce je vzhajalo. Očem tistih redkih Parižanov, ki so ostali doma, se je ponujala čudna slika.

Večina hiš je bilo zabarikadiranih; preko ulice so visele verige. Vse, kar je bilo zdravega, je stalo na okopih in je napeto buljilo v obzorje.

Vojvoda Guiski je bil pri Novih vratih, ki so jih smatrali za najbolj šibko točko. Jedro ligajskih čet je bilo zbrano

okoli njega. Oddelki konjenice so bili razposlani iz mesta na vse strani, da bi razgledali kraljeve bojne sile. ...

Ti ogledniki so se jeli vračati. Prihajal je drug za drugim, toda odgovoriki so ga dajali, je bil vselej enak. ...

„Nikakih rojalistov okoli Pariza! O sovražnikih ne duha ne sluha! Niti govora o kakem napadu!“

Kaj je bilo po tem takem? Odkod preplah? Čemu plat zvona? Kje so začeli zvoniti? Nihče ni vedel. Guise, ves zlovoljen in blede, je paposled skomignil z rameni ter zamrmral proti Mauvertu in Mainevillu, ki sta bila pri njem:

„Če se Parižani že sence tako prestrašijo, kaj bi šele bilo, ako bi zagledali volka? Moja brata in moja mati imajo bogme prav: treba je kreniti na pot!“

(Nadaljevanje sledi).

Fotografija "LA MODERNA"

Edina in najbolj poznana fotografija v slovenski koloniji.

NOVOPOROČENI! Najboljši in najtrajnejši spomin je lep in dobro izdelana povečana slika, ki vam jo napravi fotografija "LA MODERNA". Posebne cene s velikim popustom z ozirom na številno slovensko klientelo.

Poštne slike od \$ 5.— dalje ducat. Obiščete nas lahko vsak dan od osmih zvečer, tudi ob sobotah. — Ne pozabiti!

S. Saslavsky
Av. SAN MARTIN 2579
Telefon: 59-0522 Bs. Aires

PRIZORČEK S CESTE

Kam pa, kam, strina Roža?
Dobro jutro, boter Joža!
Kam se ti pa tako mudi?
V Novo Pompejo. Saj veš. Ali ti
mar ne greš?
V Novo Pompejo? Kaj pa je tam?
I, kaj bo neki. Oštarija. Saj ste



tro in dober večer bi se gotovo vsak dan sporekla.

No, Jože, nič se ne hudaj, je pa živa resnica, da je tudi oštarija v Novi Pompeji. Ali ne verjameš?

Če je, kaj bi ne bila? Kje jih pa manjka.

Ne mislim tako. Beznic in pajzelcev nikjer ni treba iskati, ker se ti povsod sami na pot postavijo. Toda v Novi Pompeji je tudi slovenska gostilna, če že ravno o tem govoriš. Tam na ulici Centenera nasproti "Albi", kjer se dela barva. Kamnar se pa pišejo in so bojda pravi Ljubljančani.

No vsekako je to zame novica. Toda ne verjamem, da se ti tako močno zavzemaš za tisto gostilno. Bo kaj drugega v Novi Pompeji, tako se mi zdi.

Se ti zdi? Meni se pa zdi, da bi lahko že tudi vedel. Saj je vendar že davno Slovenski List o tem pisal, in tudi v cerkvi in v Duhovnem življenju je bilo oznanjeno.

V cerkvi oznanjeno. Tega pa nisem slišal.

Seveda. Kako boš slišal, če si pa doma smrčal, ali pa umazane srajce pral, ali pa mate pil. K maši bi šel nesnaga, pa bi že zvedel, kaj se godi. Srajce si pereš in ne maraš umazane, za dušo pa menda čakaš, da ti jo bo vrag žehital. Malo preveč si se polenil. Se zdi, da so ti božje stvari postale čisto nepotrebne. Si pozabil tisto, kar je povedal sv. Pavel, ki je bil pameten mož, pa

še božji apostol po vrhu: Opominjal sem vas, sedaj vam pa spet s krvavečim sročem pravim: ne posnemajte tistih, katerim je njihov bog trebih in njihovo veselje v uživanju, zakaj njih slava bo v osramočenju in njih konec poguba...

Aj, ljuba moja Roža. Že vidim, da znaš lepo pridigovat. Kar škoda da nisi za gospoda. No, pa sedaj mi ni toliko za svoje pridige, kot za to, da mi poveš, kaj bo v Pompeji. Če je kaj tudi zame, ki že veš, da nisem pri najbolj molitvenih. Na vsako mačko procesijo ne grem, če je pa kaj vrednega, pa grem.

In sta stopila dalje. Kar po ulici, ki drži tja na Puente Alsina. Saj je cerkev Nove Pompeje samo dve kvadri pred novim mostom, ki ga grade tam čez Riachuelo; krasna jederna zgradba bo ta most in vreden pogleda.

Spotom je Roža razlagala Jožetu, kako je z Novo Pompejo. Pred 50 leti so bili tam okoli evetličnjaki; pa tudi zanemarjen svet poln plevela in smetišča. Naseljevati so se začeli najprej mesarji, potem razni drugi delavci. Leta 1896 so pa postavili cerkev Rožnenski Materi Božji, ki je zrastle že med mnogimi človeškimi bivališči. Leta 1902 je neka Luiza Marija Calviño nenadno ozdravila od bolezni, katere ji niso mogli olajšati zdravniki. Obljubila je napraviti slovesno romanje v Novo Pompejo, če ozdravi in res se ji je želja uresničila in se je še tisto leto vršilo prvo romanje, katerega se je vdeležila zelo velika množica

ljudstva in je tako cerkev dobila glas božje poti. Sedaj je gotovo najbolj obiskano svetišče v Buenos Airesu. Govori se tudi o čudežih, ki se tam še gode. Nekaj pa menda bo že tudi na stvari, ker je cerkev postala tako znamenita.

To nedeljo, to je 31. okt. se pa zberemo tamkaj vsi Slovenci. Seveda bi šla raje na Menjgore, ali v Barbano ali pa na Sveto goro ali na Brezje... Pa kaj bi To so želje in nič več.

Pa se takole po svetu klatimo. Ne misli, da se meni ni že godilo, kot nemara tebi in drugim, da se mi je zbudila misel: saj ni vse skupaj nič. Tudi meni je že sililo tako v misel in mi je tudi bilo, da bi rajši šla za tistim, kar je sladko in telesu prijetno... Pa sem se spomnila Muhčeve Lojze, ki je mojih let, pa se komaj s trudom premakne korak od ležišča — z bergljami. In Šimen Janežev, ki je nakazan, da je človeka pred njim groza... pa sem se spomnila, sedaj in uverila, da so tudi večne stvari nad nami in zato mi sedaj ni žal koraka, ki me pelje v cerkev.

Na Sveto goro ne morem. Zato pa vsaj tukaj Marijo pozdravim, Tebi Jože pa tudi ne bo na kvar, če se potrudiš tja, da boš slišal tudi kako božjo besedo, brez katere je siromakov kruh zelo grenek, bogatinov pa tečen le do tlej, dokler se želje spolnjujejo in telo služi užikom.

Torej 31. oktobra da bo, praviš.

Popoldne ob 4. uri. Pa misliš, da bo kaj ljudi?

Če ne boš prišel gledat, jih ne boš nič videl! Prav gotovo! Če boš pa prišel, boš pa doživel vesel praznik, da boš od njega še domov materi fotografijo poslal, da ji dokažeš, da še hodiš v cerkev. In pa, pomisli: saj je človek kot doma, spet sliši prav pravo našo pesem. Tako prijetno, da ne more biti nič lepšega na svetu. Le pridi, pa še koga drugega povabi. Zakaj nikar ne misli, da bodo naši ženski "očenaši" sami vas moške porinili v nebesa.

Kdo bo pa pel? Saj Prosveta ima menda svojo prireditel in prav ta dan.

Naj ima. Saj bo potem, ko bo v Novi Pompeji slovesnost že končana.

Saj omnibus 62 pelje od Nove Pompeje naravnost do Prosvete za 10 soldov, tako da lahko greš na obe strani.

Saj bom pa res prišel. Malo je treba tudi na to pomisliti, da je gospodu Janezu treba s tem korajže dati, če ne se bo nazadnje še navelečal in si poiskal kaj bolj sprejemljivih vernikov.

Takole sta modrovala. Pa ne bo v škodo našim bralcem, če tudi zvedo njun pogovor in če v obilnem številu prihite v Novo Pompejo 31. oktobra popoldne ob četrti uri.

Hladnik Janez.

moški tako menda samo na take stvari.

Da je oštarija? Jaz sem pa mislil, da je cerkev.

Cerkev? Seveda je tudi. Pa jaz sem mislila, da se ti le za gostilno zanimaš.

Hudnika vendar. Kaj me imaš res za takega, da se samo po oštarijah za potikam. Ne bi maral biti s teboj pod isto streho, zakaj za dobro ju-

Agencija PUTNIK

SAN MARTIN 345/I
BUENOS AIRES
U. T. 31 - 8759

Samo pri nas dobite najceneje ladijske listke

Prodaja listkov za Jugoslavijo, Italijo in vse druge dežele. Vsakemu potniku preskrbimo kabino in druge ugodnosti. Preskrbimo popolnoma brezplačno tudi vse potrebne dokumente.

Ako rabite kake dokumente, prevode ali pravno zaščito

AGENCIJO "PUTNIK"
Lastnik: Anton Kolungja

EXPRESO "GORIZIA"

FRANC LOJK
Calle VILLAROEI 1476
U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

MODERNO ZDRAVILIŠČE
V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da vam zdravje ni v redu. Naši boste v tem zdravilišču specializirane zdravnike in najmodernejšo zdravniško napravo. Upravitelj naš rojak **dr. K. VELJANOVIČ** sprejemamo bolnike v popolno oskrbo in sicer po jako zmernih cenah. ... Izvršujemo tudi operacije ... Poseben oddelak za vse ženske bolezni in kozmetiko.

TALCAHUANO 1060
Ordinira vsak dan od 5. do 8. ure

CARIČIN LJUBLJENEC

ZGODOVINSKI ROMAN

Nadaljevanje 60

Zraven carjevega šotora so si postavili njegovi svetovalci svoje šotore. Najzvestejši njegov drug in svetovalec je bil Čika, Livijin oče. Pred nekaj tedni pa sta se mu pridružila še dva Rusa, tudi upornika, katerih besedo in nasvet je Pugačev globoko spoštoval.

Oba Rusa sta si znala v kratkem času pridobiti Pugačevo zaupanje. Namišljeni car ju je sprejel z odprtima rokama, čeprav je bil drugače nezaupljiv napram vsem, ki so prihajali iz zapadne Rusije.

Pugačev je dobro vedel, da sta njegova nova zaveznika zakleta sovražnika carice Katarine. Od te nove zveze je pričakoval mnogo koristi.

Prvi izmed njih je bil izvrsten vojak in bi bil tudi lahko dober vojskovodja. Že samo njegovo ime je dokazovalo, da je smrtni sovražnik carice Katarine. Imenoval se je — Mirovič.

Drugi pa je bil že od nekdaj Pugačev prijatelj. Pugačev ga je srečal v neki revni krčmi v Petrogradu. Mirovičev tovariš je bil tisti starček, ki je Pugačevu svetoval iskati ugrabljeno nevesto v Orlovi hiši.

Tudi ta mož se je prišteval med Katarinine najhujše sovražnike, bil je — Peter Voroneov.

Mirovič in Voroneov sta se sešla s Pugačevim popolnoma slučaj-

no. Vemo, da sta bila po neuspeli zaroti oba kaznovana in poslana v prognanstvo v Sibirijo. Posrečilo pa se jima je, da sta neko noč pobegnila svojima stražarjema.

Po dolgem in mučnem potovanju po stepi, sta nekega dne naletela na Pugačeve ljudi, ki so jih prijeli in odvedli pred svojega vodjo.

Pugačev pa je takoj spoznal, da sta ta dva ujetnika sibiriska begunca. Ko je zagledal Voroneova, svojega prijatelja iz Petrograda, ga objame in oba prisrčno pozdravi.

Povabil ju je, da se mu pridruži. Odzvala sta se upornikovemu povabilu, kajti vedela sta, da jima ne preostaje ničesar drugega. V Rusijo se nista mogla vrniti, vsaj tako dolgo ne, dokler je bila Katarina na prestolu. — Tukaj pa se jima je nudila prilika, da pomagata strmoglaviti mogočno rusko carico. Ostala sta torej. V kratkem času pa sta si pridobila ugled in zaupanje v Pugačevi vojski.

Mirovič je postal general. Upejal je v Pugačevi vojski strogo disciplino. Pugačev je hotel nastopati z vso carsko častjo in je delil zagledelj različne časti in naslove. Pugačev je imel svoje ministre, svoje generale, da, celo svoj dvor, okrog Livije pa je bilo polno "dvornih dam".

Te dvorne dame so bile sicer neizobražene kmetice kar pa ni nikogar motilo. Toda bile so lepe in lahko bi se bile merile po lepoti z dvornimi damami carice Katarine.

Upor je bil v začetku prav za prav kozaška vstaja. Sedaj pa se je zbiralo okrog Pugačeva vse kar je

bilo proti zakonom in redu v državi.

Katarinine uradniki so z zemljo strašno gospodarili. Narod je bil ogorčen in radi tega se bolj sovražil policijske uradnike, ki so povsod preganjali krive kakor tudi nedolžne; ti uradniki so uporabljali najstrašnejša mučila in se dali podkupiti od vsakogar.

Vse si lahko podkupil, sodnike in uradnike, vse od najvišjega do najnižjega. Graščak je mučil kmete, tako da so ti ušli in si iskali nove domačije. Beda je bila nepopisna.

Ti begunci so kolebali na robu prepada. Ni torej čudno, da so se oprijeli Pugačeva, kakor rešilne zveze in šli z njim, kamor je on zapovedal.

Tako je nastala Pugačeva razbojniška tolpa, ki je uničevala vasi, napadala pošto in strašno gospodarila z zemljo. Kamor se je pripodila ta tolpa je bilo uničeno vse; najlepša polja so ostala za njimi pušta, pohojena, niti bilka ni ostala vzravnana.

Kadar se Pugačev ni pripravljaj na naskok Orenburga, so igrali in peli v vseh šotorih. Vino je teklo in pari so plesali. Smejali so se, veselili in ljubili, — odigravale so se prave orgije.

Pravkar se je godilo isto.

Nekoliko ciganon je sedelo na tleh in udarjalo ob svoje instrumente. Ob veselji godbi pa so se sukali moški z deklicami.

Pugačev ni mogel prepovedati svojim ljudem te zabave. Saj se je tudi on hotel neovirano zabavati, posebno kadar je pil. Toda imel

je pri sebi Livijo, ki mu je vedno ob pravem času dala spregledati.

Čeprav je soproga namišljenega carja gledala to življenje okrog sebe, je ostala prav tako nedolžna in preprosta, kakor je bila poprej.

Livija je verovala v svojega moža, — bila je prepričana o njegovem svetem poslanstvu in ni niti za trenutek dvomila. Da bi Pugačev ne imel pravice do carske krone. Ta lepi, mladi stvor ni niti slutil, da je žena goljufa, ki se je dal zapeljati lepim besedam grofa Orlova.

Vsake Pugačeve zmage se je izredno veselila, kajti bila je prepričana, da se je zgodila Božja volja.

Sedaj je bila Livija v šotoru svojega moža in ga s solzami v očeh rotila, da prepove svojim ljudem razuzdano življenje. V šotoru so se nahajali razen nje še njen oče Čika, Voroneov in Mirovič z Olgo, ki se od svojega ljubljeneja nič več ni ločila.

"Oh, pomagajte mi, — pomagajte mi, prijatelji!" zakliče Livija. "Pomagajte mi, da ga prepričam. Pugačev se je namreč naredil gluhega ni nemeja in ni odgovarjal na prošnje svoje žene. "Povejte mu, da z nedisciplinirano vojsko ne bo nikdar dosegel svojega cilja.

"Oh, moj mož," nadaljuje ona in pade predenj na kolena, — "car, verjemite mi, da vam to samo zato pravim, ker vas ljubim! — Sanjalo se mi je pred nekaj dnevi, da se nahajam v Kremlju v Moskvi. S teboj sem stala pred oltarjem. Metropolit naju je kronal. — Odkar pa taborimo pred Orenburgom, ne sanjam več tako lepih stvari."

"Sanje so neumnosti!" zakliče namišljeni car.

"Toda veruj mi, da nam sanje pošilja Bog", odvrne Livija. "Ah moj car, saj vas prosim za tako malo uslugo! — Vse te blodnice izženite iz svojega tabora! Prisilite svoje vojake živeti tako, kakor se spodobi živeti bojevnikom, onim, ki se bore za vašo sveto stvar. Potem boste zmagali, moj car! — Potem bo zasijala vaša zvezda s svetlobo, kakršne svet še ni videl!"

"Moja zvezda ne sije še nič manj svetlo!" zavpije Pugačev. "Pred to zvezdo bo otemnelo solnce carice Katarine!"

"Bo!" pripomni veselo Livija, toda takoj spremeni svoj glas in žalostno nadaljuje: "Toda samo tedaj, če bo trojico pot Bog blagoslovil. — Vidite, moj car, sedaj ni več božji blagoslov z vami, kakor je bil v začetku. Takrat ste zavzeli vsa sovražna mesta. — Pred Orenburgom pa ležimo že več kot deset dni, oni v Petrogradu na nas najbrž ne gledajo s prekrižanimi rokami! — Z vsakim dnem se veča naša nevarnost!"

"Mar ni res, oče? Potrdite tudi vi moje mnenje! — Mirovič, Voroneov, vidva se razumeta na vojskovanje bolje kakor jaz! — Ni-li des, da če nočemo, da nas nekega lepega dne iznenadi za našim hrbtom Katarinina vojska, ne smemo več tukaj brezposelno ležati in trošiti naše moči s pijančevanjem in veseljačenjem!"

"Tako je!" zakliče Mirovič. Stari Voroneov pa si pogladi brado in reče:

SLOVENSKI LIST

List izdajata: SLOV. PROSVETNO DRUŠTVO in KONSORCIJ "NOVEGA LISTA"

Dirección:
Gral. César Díaz 1657
Buenos Aires

TARIFA REDUCIDA
Concesión 1551

(Nadaljevanje s prve strani.)

NESRAMNO IZZIVANJE

nimi besedami prevzel spomenik v varstvo. Izrekel je zahvalo "Soči-Matici", ki da se je povzpela izven okvira svojega dosedanjega dela in dala Ljubljani dostojen spomenik goriškemu slavku. Nato je godba zaigrala državno himno, a pevski zbor Glasbene Matice je ob največji pozornosti ljudi zapel eno najljubših Gregorčičevih pesmi "Naza, naza, v planinski raj". Sledilo se polaganje vencev in mimohod deputacij narodnih noš ter ostalih mimo spomenika.

Simon Gregorčič se je rodil na Vrskem pod Krnom leta 1844.

Med predstavo šolskih otrok v nedeljo je nekdo s prostaškimi besedami motil male igravce in je slednjič dejansko in zahrbtno napadel nekatere izmed gledalcev tako, da bi bil gotovo nastal škandal, če bi ne bili napadeni ohranili mirno kri, ker so se zavedali odgovornosti napram kulturni prireditvi, na kateri je bilo največ otrok ter mater in družinskih očetov.

Ti izvrški človeške družbe in denuncianti slovenskega naroda so našim ljudem dobro znani. Zato jim je treba v bodoče prepovedati vstop v vsako poštono družbo in tako tudi na vse naše prireditve.

CERKVENI VESTNIK

24. oktobra maša in molitve na Avellanedi.

31. oktobra maša na Paternalu. Popoldanska slovesnost bo v Novi Pompeji. Pričetek ob 4. uri. Zelo lepo ste povabljeni v to priljubljeno Marijino svetišče. Pridružite se, da s svojo osebno navzočnostjo povečate število.

24. oktobra je god nadangela Rafaela, zaščitnika izseljencev. Prihitite torej k službi božji na Avellanedo.

Hladnik Janez.

KADAR ISČETE SLUŽBE
obrnite se na rojakinjo

BERTO CERNIČ

DORREGO 1583, — Es. Aires
54 — 3588

Ruska klinika za vse bolezni

Za venerične bolezni, spolne bolezni, bolezni krvi, splošno slabost razpolaga klinika s posebnim konzultorijem, kateri se nahaja pod vodstvom poznane specialista za navedene bolezni

Dra. A. IZAGUIRRE. a.
Razpolaga z 10 specializiranimi zdravniki za razne bolezni

— Imamo zdravnike specialiste za bolezni na pljučah, obli, stih jetrah, želodcu, žilčevju itd. Za bolnike iz notranosti imamo rezervirane sobe (kakor za ženske, tako tudi za moške) s posteljami. Cena od 1 \$ dalje dnevno. Dajemo nasvete pismenim potom, za mali honorar.

Zdravniški pregled za vsakovrstne bolezni \$ 3.—

Ordiniramo: od 9—12 i 15—21.
V needljah in praznikih od 9—12.

GOVORI SE SLOVENSKI

SUIPACHA 28

OBJAVE Kr. POSLANIŠTVA Charcas 1705 — Bs. Aires

Tukajšnje kr. jugoslovansko poslanništvo išče in prosi naslednje izseljence, da se mu javijo:

Borisav Dencich, ki je došel v Južno Ameriko pred 10 leti. Pred kakimi tremi leti se je javil iz Montevidea v Uruguayu z naslova: 25 de Agosto 260. Drugi podatki niso znani.

Franc Planinček, roj. 1896. leta v Kresnicah, po poklicu kovač. Tudi ta je prišel pred 10 leti v Južno Ameriko in sicer v Argentino. Zadnjikrat se je oglašil z naslova: aje Banco Germanico — Bs. Aires. — Druge podrobnosti niso znane.

Flora Hiršl, rojena Gross, ki je svoj čas živela v Montevideu, a se je preselila pozneje v Buenos Aires.

Johan Heker, roj. 28. febr. 1913 v selu Glogoveu, občine Štrbačke. Preselil se je z ženo 1925. leta v Brazilijo. Natančnejši naslov ni znan.

Če bi kdo od izseljencev vedel za naslov od katerega zgoraj imenovanih, je naprošen, da javi poslaništvu.

Poslanništvo tudi prosi, da bi se mu sporočilo, če je kom kaj znano o Eleni Dorofich, poročeni Gagliardi, od kod je doma in če je zapustila kakšno vrednost. Imenovana je konec preteklega ali začetkom tega meseca umrla v ulici Sapalari 1535, dpto. 5, v Buenos Airesu.

v vsako izseljensko hišo
"Slovenski list"

JUGOSLOVANSKI PEVSKI KVARTET "JADRAN"

privedi danes, dne 23. oktobra 1937, ob 9. uri zvečer, v "Poljski dvorani", ulica BILLINGHURST 1767 na DOCK SUDU svoj P R V I

KONCERTNI VEČER

s sodelovanjem društev "TABORA" in "PROSVETE", SOKOLA Bs. AIRES I, in SOKOLA DOCK SUD—BOCA ter ostalih jugoslovanskih društev. Spored je jako privlačen te vsebuje 26 raznih tččk. Poleg tega bo tudi srečkanje, šaljiva pošta in ples. — Svirata dve godbi.

VSTOPNINA: Rezervirani sedeži \$ 1.50;
Moški \$ 1.—; ženske prosto.

K obilni udeležbi vljudno vabi vse Slovence
JADRAN.

Vsakovrstne bolezni, notranje in zunanje

Venerične bolezni se zdravijo na gotov in modern način. — Ugodno plačevanje. — Prvi pregled brezplačno. GOVORI SE JUGOSLOVANSKI. — Sprejemanje bolnikov od 3 ure do 8 zvečer.

Dr. ANTONIO PEREDA

MEDRANO 151

BUENOS AIRES

Krojačnica Mozetič

Če si nameravaš kupiti novo obleko, pridi in ogledaj si vzorce in blago v moji krojačnici, za kar Ti gotovo ne bo žal, kajti imam vsako vrstnega blaga najnovejše mode. Blago trpežno in prvovrstno, delo pa po najnižji ceni. — Poleg tega imam v zalogi tudi srajce, klobuke ter sploh vse moške potrebščine po cenah kot jih ne dobiš nikjer drugje. — Pridi in prepričaj se sam!

SEBASTIAN MOZETIČ

OSORIO 5052, (Paternal), Buenos Aires

"Vsaka caričina beseda je resnična; Veličanstvo, dnevi, ki jih izgubljamo pred Orebürgom, bodo postali za nas usodni."

"Zakaj pa izgubljamo dragoceni čas?" vpraša Mirovič.

"Ker se naš car ne more odločiti, da bi z vso silo navalili na trdnjavo. — Če bi poslušali mene, bi bilo samo treba zatrobiti k naskoku; moji ljudje bi morali splezati na trdnjavsko obzidje in vreči goreče baklje v trdnjavo; vsakoga, ki bi se jim skušal upreti b imorali ustreliti in videli bi, car, kako hitro bi postali gospodar Orenburga!"

Pugačev mu da znamenje naj umolkne.

"Morda imate prav", reče namišljeni car, "toda naj bom napram vam popolnoma iskren! Priznavam vam, da do sedaj nisem imel poguma, da bi navalil na trdnjavo. — Narod se je zbiral doslej okrog mene, ker sem ga vodil od zmage do zmage. Toda gorje nam, če samo enkrat ne zmagamo! — Če izgubimo samo eno bitko, boste videli, kako hitro nas bodo vsi zapustili! — Oni pa, ki ne bodo pobegnili, bodo dvignili orožje proti meni!"

"Naj se le drznejo!" zagrmil Čika. "Okrog sebe imaš prijatelje, ki te bodo znali braniti!"

Pugačev sede na svoj pozlačen naslanjač in nasloni glavo na blazine. Zaprte oči, kakor da bi bil truden od "napornega dnevnega dela".

Potem zopet pogleda in pokliče Livijo. Njegova žena prihiti k njemu in položi svojo glavo na njegova kolena. Pugačev je nežno gladil Livijine lase, toda naenkrat

zavpije, kakor da bi hotel nekaj priznati:

"Sedem noči že pričakujem Božje znamenje, da bi potem navalil na trdnjavo! — Toda znamenja ni. Bog noče, da bi navalil!"

V tem trenutku se zasliši stršansko vpitje.

njegov glas je zvenel vedno malo porogljivo, kadar je izgovarjal to besedo — pred vašim šotorom stoji neki človek. Zdi se, da je pobegnil iz trdnjave."

"Ubijte ga!" reče Pugačev. "Nočem beguncev, saj je že itak dovolj lažnih volkov okoli nas!"

"Toda oprostite mi, Veličanstvo, če ne bom vaše zapovedi takoj izvršil," reče mirno Mirovič, "zdi se mi namreč, da nosi ta človek na hrbtu veliko vrečo s seboj. — Begunec namreč trdi — in to je vzrok, da narod vpije in se veseli — da se nahaja v vreči naša zmaga!"

"Ta človek nas hoče gotovo prevariti", zakliče namišljeni car. — Mislím, da bi bilo najboljšje, da ga takoj ubijemo, dokler še ni preveč videl!"

"Ne, — pusti ga vstopiti" zakliče Livija. "Neka slutnja mi pravi, da je to dolgo pričakovani božji znak! — Prosim vas, car, dovolite mu, da vstopi! Bomo vsaj slišali, kaj nam hoče povedati!"

"Naj bo! Naj vstopi!" se odloči car.

Mirovič in Čika sta odšla k vhodu.

"Vstopite!" zapove Mirovič.

Ko je vitki mladenič vstopil, zagrne Mirovič zastor, da se zavaruje pred radovednimi pogledi množice,

ki je stala pred šotorom.

Iz nekega kota v šotoru se zasliši vzklík:

"Kola, — Kola, — Vi ste to? — Moj Bog, kaj prinašate s seboj?" Olga je nervozno zaklicala te besede.

"Ali poznaš tega človeka?" jo vpraša Mirovič.

"Če ga poznam?" vpraša mlada žena. — "Saj to je Kola, gluhonemi Kola! — Pripovedovala sem ti o njem, ljubljeni! — On nas je rešil, ko so nam Kozaki zažgali hišo!"

Mirovič ponudi Koli svojo desnico.

"Zahvalo sem vam dolžan," reče Mirovič. "A ne bom se vam zahvaljeval z besedami, temveč z dejanji — Sedaj pa morate odgovorjati onemu, ki tukaj zapoveduje, — našemu carju! — Sporočite našemu gospodarju-carju Petru III. — kaj nam prinašate!"

Kola položi vrečo na tla in poklekne pred Pugačevim. Na ta način mu je izkazal čast, ki gre edino-le carju.

"Kdo si?" ga vpraša Pugačev.

"Imenujem se Kola in sem bil do sedaj v Orenburgu!"

"Kako je tam?" ga vpraša Pugačev. — "Ali se bo trdnjava kmalu uklonila? Ali se še niso odločili, da se mi predajo na milost in nemilost?"

"Pred eno uro bi vam bil morda potrdil to vprašanje toda sedaj ne več!"

"Kaj blebetaš?" ga vpraša nezaupljivo car. "Kako je to mogoče, da se je položaj v trdnjavi tekom ene ure tako spremenil?"

"Ker je bil še pred eno uro poveljnik trdnjave strahopetec in izdajalec, dočim zapoveduje Orenburgu sedaj človek, ki bi se dal rajne pokopati porazvalinami, kakor pa da bi se predal."

"Kdo je ta mož?" vpraša namišljeni car. — "On si zasluži tudi moje spoštovanje!"

"Kapetan Golinski!"

Torej ne zapoveduje v Orenburgu več knez Daškov?"

"Ne."

"Torej je umrl?"

"Ni umrl. Knez Daškov živi. Veličanstvo!"

Kola pokaže na svojo vrečo, v kateri se je nekaj premikalo.

"Ali je prostovoljno oddal pot veljniško mesto?"

"Ni, Veličanstvo, njegovi častniki in meščani so ga prisilili k temu in ga obsodili!"

"Vest, ki mi jo prinašaš, ni prav nič vesela!" reče Pugačev. "Trdnjavi torej ne zapevoduje več strahopetnež, temveč junak? — Naše obleganje bo trajalo torej še dalje!"

"Ne bo, gospodar, ker boš morda že danes prodril v Orenburg!"

"Ti govoriš v zagonetkah!" zavpije namišljeni car. — Izražaj se tako, da te bomo vsi razumeli! — Toda najprej povej, kaj imaš v vreči. — Zdi se mi, da je neka žival. Daj, da jo vidim!"

"Da, gospodar, žival je, — hladno krvno odvrne Kola. — "Neka podla, strahopetna in odurna žival. Moramo jo uničiti!"

"Kola", zakliče Olga in stopi k svojemu prijatelju. "Kola, ti govoriš, kakor da bi bil ob pamet! Ne

zakrivaj in ne oklevaj več dalje! Govori odkrito! Tvoje zagonetne besede skrivajo neko misel! Povej nam, kaj nameravaš!"

"Da bi govoril bolj jasno?" vzklíkne Kola. "Poslušaj tedaj, car, prinašam ti orenburškega poveljnika, ki ima na svojih prsih majhen ključek, ki odpre stranski vhod v trdnjavo!"

Kola zagrabi vrečo in strese njeno vsebino na tla.

Zvezano telo se zvali carju pred noge.

"Mirovič, pogledjte, kaj se je zgodilo nekaj minut vrne.

"Veličanstvo!" reče general — dilo!" mu zapove namišljeni car.

Mirovič stopi pred šotor in se čez

(Nadaljevanje.)

V DAR DOBITE

na vsakih 6 slik, ki stanejo od 3—6 \$, lepo sliko v barvah. Odprto tudi ob nedeljah. Atelje MARKO RADALJ Facundo Quiroga 1275 in 1407 U. T. 22 - 8327 DOCK SUD

IZKUŠENA BABICA.

Filomena Beneš de Bilek

diplomirana na univerzi v Pragi in v Buenos Airesu. Zdravi vse ženske bolezni. — Sprejema tudi noseče v popolno oskrbo. ordinira od 9 ure zjutraj do 20 ure zvečer

LIMA 1217, I. nadstr. U. T. 23 Bueno Orden 3380 Buenos Aires